

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1876

[ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΡΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον της Έστιας: Όδος Σταδίου, 6.

1876.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ἘΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Κυριακὴ ἑβδομάς: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20 — Λι συνδρομαὶ ἕκρ. ἀπὸ 1 ἑν. ἑκάστ. ἔτους καὶ ἐν τῇ ἑξῆσι — Τὴν προκτ. φάλλον λ. 20 — Γραφ. τῆς Διοικήσεως: Ἰδ. Σταδίου, 6.

10 Ὀκτωβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΑΙΟΝ ΝΑΥΚ
Συγγραμ. ἐκ. αἰ. 825.

Τὸ κεφάλαιον.

Κυριακὴν τινα μερικοὶ γείτονες ἐκάθηντο ὑπὸ τὴν σκιάν μεγάλης τινὸς καρυῆς, καὶ τὰ παιδιά ἤκουον τὴν ἑμιλίαν των μετ' ἐνδιαφέροντος. Διηγούντο τὴν ἱστορίαν πολλῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τῶν περιχώρων, οἵτινες πτωχοὶ κατὰ τὴν παιδικὴν των ἡλικίαν, διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῆς οἰκονομίας ἠυπόβησαν καὶ μάλιστα ἐπλούτησαν.

Ὅτι εἶχεν ἀκουσθῆ μάλιστα ὅτι ὁ Γεώργιος, ὁ υἱὸς τοῦ Ξυλουργοῦ, ἠγόρασεν ἓνα μικρὸν οἰκίσκον μετ' ἓνα ἀκατὰ μέγαλον ἀγρὸν διὰ 3,000 δραχμῶν. Ἐπλήρωσε 2,000 δρ. μετρητὰ καὶ ὑπεσχέθη νὰ πληρώσῃ τὸ ὑπόλοιπον ἐντὸς ὀρισμένης προθεσμίας. Διότι ἐκέρδιζε δρ. 3.50 τὴν ἡμέραν καὶ ἐξώδευε μόνον 2 δρ.

Καὶ ἔλεγον ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθῆ νὰ οἰκονομῇ τοιοῦτοτρόπως, θὰ κάμῃ τὴν τύχην του.

Ὅλα τὰ παιδιά ἦσαν λίαν εὐδιάθετα νὰ γείνουν πλούσια.

— Ἄρκει νὰ ἐργάζησθε καὶ νὰ οἰκονομῆτε, δηλ. νὰ μὴν ἐξοδεύητε πολλὰ, τοῖς εἶπεν ὁ Γέρω-Πέτρος.

— Νὰ οἰκονομῆτε προπάντων, ἀπήντησεν ὁ διδάσκαλος. Ὅσον πολὺ καὶ ἂν ἐργάζεται τις, ἐὰν δαπανᾷ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ὅ,τι κερδίζει, ποτὲ δὲν θὰ ἔχῃ κεφάλαια. Διὰ τῆς ἐργασίας κερδίζει χρήματα, ἀλλὰ διὰ τῆς οἰκονομίας οὐ μόνον φυλάττει, ἀλλὰ καὶ αὐξάνει τὸ ποσόν.

— Τὸ κεφάλαιον εἶναι χρήματα; ἠρώτησεν ὁ Παῦλος.

— Βεβαίως! ἀνέκραξαν πολλοὶ τῶν παρακαθημένων συγχρόνως.

— Ὅχι πάντοτε, ἐπανέλαβεν ὁ διδάσκαλος. Καὶ ἐπειδὴ ἐνόμισαν ὅτι ἤστειλζετο: — Ἰδωμεν, εἶπεν, ἔχω 5 δραχμάς, αἱ ὅποιαι βεβαίως εἶναι χρήματα δὲν ἔχει οὕτως;

— Ναί, ναί!

— Καὶ ὅμως ἐὰν ἀγοράσω μετ' αὐτὰ χρήματα ταῦτα ἄρτον διὰ νὰ φάγω, ἤτοι καταναλώσιμα πράγματα, αἱ 5 δρ. δὲν εἶναι πλέον κεφάλαιον ἐὰν τοῦναντίον ἀγοράσω ἓν βιβλίον δι' οὗ θὰ διδάξω, ἠγόρασα ὄργανον ἐργασίας — τὸ βιβλίον

δι' ἐμὲ εἶναι ἡ δικέλλα, τὸ πτύον, τὸ σφυρίον μου. — Τὰ ὄργανα ἢ ἐργαλεῖα τῆς ἐργασίας ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ κεφαλαίου τὰ χρήματα δὲ τὰ ὅποια δαπανᾷ τις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ εὐχαρίστησιν τῶν ἀναγκῶν του δὲν εἶναι κεφάλαιον, ἀλλ' εἰσὸδῆμα.

Ὅτι εἶπεν ὁ διδάσκαλος ἐστενοχώρησεν ὀλίγον τὸ ἀκροατήριον.

Ἐχρειάσθη λοιπὸν νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἀργυρὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε, διότι δὲν τρώγεται, διὰ δὲ τοῦ ἀργύρου ἢ τοῦ χρυσοῦ δὲν δύναται τις οὔτε νὰ γράψῃ, οὔτε νὰ σκάψῃ, οὔτε νὰ σχίσῃ, οὔτε νὰ βράψῃ, καὶ ὅτι τὰ χρήματα εἰσὶ χρήσιμα μόνον ὡς μέσον, διότι δι' αὐτῶν ἀγοράζει τις ὅ,τι χρειάζεται. Τὰ χρήματα λοιπὸν ἀντιπροσωπεύουσιν ὅτ' ἐμὲν ἄρτον, ὅτ' ἐμὲν ἐργαλεῖον, ἢ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα.

Ἀφοῦ ἀνεκάλεσε τὰς εἰς ἕλρον τὸν κόσμον γνωστὰς ταύτας ἀληθείας, ἐξηκολούθησεν, ἀπευθυνόμενος πρὸς ὑφαντὴν τινα: — Κατασκευάζεις ὑφάσματα, γείτων Γέρω-Καλέ. Τί διὰ ταῦτα σοὶ χρειάζονται;

Ὁ γείτων Γέρω-Καλέ. — Ὑφαντήριον καὶ νῆμα.

Διδάσκαλος. — Ὅστε, αἱ χεῖρές σου καὶ ἡ ἐργασία σου δὲν ἀρκοῦν σοὶ χρειάζεται ἀναποφύκτως νῆμα, ὅπερ εἶναι ἡ πρώτη σου ὕλη, καὶ ὑφαντήριον, ὅπερ εἶναι τὸ ὄργανον ἢ ἡ μηχανὴ σου. Τὸ ὑφαντήριόν σου, λοιπὸν, τὸ νῆμα, τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἔχεις τὸ ὑφαντήριόν σου, ὡς καὶ αἱ ἀναγκαῖαι προμήθειαι αἵτινες σοὶ ἐπιτρέπουν νὰ περιμηνῇ τὴν πληρωμὴν, ἀποτελοῦσι τὸ κεφάλαιόν σου. Δι' αὐτῶν παράγεις, καὶ κατασκευάζεις ὑφάσματα. Πᾶν ὅ,τι, ἐκτὸς τοῦ κεφαλαίου σου, εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν παραγωγὴν, εἶναι κεφάλαιον.

Πέτρος. — Τὸ ἄροτρον, οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα εἶναι ἐπίσης κεφάλαια;

Διδάσκαλος. — Ἀναμφιβόλως! Ὑποθέσωμεν

1. Ὅχι μόνον τὰ χρήματα ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὄργανα τῆς ἐργασίας καὶ τὰ βιομηχανικὰ κεφάλαια παύσονται νὰ εἶναι κεφάλαια ἂν διατεθῶσιν ὅχι πρὸς παραγωγὴν, ἀλλὰ πρὸς ἀπάνην καλῆς ἢ κακῆς συντηρήσεως. Τὸ ἄροτρον, οἱ βόες, τὰ πρόβατα, τὰ ὄργανα, τὰ κτήνη κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα, ἂν καταναλωθῶσιν ἢ ἐκπονηθῶσιν διὰ νὰ ἀφίψωσιν ἢ συντηρήσωσιν τοὺς κυρίους αὐτῶν, δὲν εἶναι πλέον κεφάλαια, διότι δὲν ἐδαπανήθη τὸ τίμημα αὐτῶν ἢ ὅ,τι ἀποφέρουσιν, ἀλλὰ μέρος αὐτῶν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τὰ κεφάλαια ὄσον μεγάλα καὶ ἂν εἴσιν, ἔχουσι πάντοτε τέλος, γίνονται

ὅτι ένας νέος, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει νὰ κερδίζει χρήματα, οἰκονομεῖ ἢ δρ. καθ' ἐκάστην. Εἰς ἑκατὸν ἡμέρας, θὰ ἔχη 400 δρ. Αἱ 400 αὗται δρ. εἶναι κεφάλαιον; δὲν τὸ ἠξεύρομεν ἀκόμη, διότι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ καθ' ὅσον ἐξακολουθοῦσι νὰ φυλάττωνται ὑπ' αὐτοῦ, εἰσὶ μόνον μέσον ἀγορᾶς καὶ οὐδὲν πλεόν. Δύναται νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τὰς ἐξοδεύσῃ πρὸς δικακτέδασίν του· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν θὰ ἦσαν κεφάλαιον· ἀλλ' ἐὰν τὰς τοποθετήσῃ εἰς τὴν Γράπεζαν καὶ λαμβάνῃ τόκον 6% κατ' ἔτος, τότε εἶναι κεφάλαιον, διότι παράγουσιν εἰσόδημα. Ἐὰν, ἀκολούθως, προσθέσῃ καὶ ἄλλας οἰκονομίας καὶ κατορθώσῃ διὰ τῶν χρημάτων του νὰ προμηθευθῇ ἐν ὑφαντήριον καὶ νῆμα, μεταποιεῖ τὸ ἐκ χρημάτων κεφάλαιόν του εἰς βιομηχανικόν, ὑπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἶναι παραγωγικώτερον.

Ἡ οἰκονομία λοιπὸν κἀμνει τὸ κεφάλαιον. Οἰκονομῶν τις, στερεῖται, ἀλλ' ὁ στερούμενος ἀποκτᾷ κᾶτι τι. Μικρὸν κατὰ μικρὸν, τὸ πτηνὸν κἀμνει τὴν φωλεάν του, καὶ τὰ ρυάκια κἀμνουν τοὺς ποταμούς. Δὲν εἶναι ἀνάγκη διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τις νὰ κερδίζῃ πολλὰ· πάντοτε δύναται τις νὰ οἰκονομή, ἀρκεῖ νὰ δαπανᾷ ὀλιγώτερα τῶν ὅσων κερδίζει.

Ἐστὶν συνέχισις.

Α. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Ἐπιτομή (181 π. 182).

ΣΥΝΤΑΞΑΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἡ ζυγόνον εἰς τὸν ἀέρα.—Ποῖος τῆς ἀτμοσφαιρας.—Ἰδιότητες αὐτῆς.—Ἄλλα προϊόντα τοῦ κηρίου.—Ἀνθρακικὸν ὀξύ.—Ἰδιότητες αὐτοῦ.

Καταρθώσαμεν νὰ ἐξαγάγωμεν ὑδρογόνον καὶ ζυγόνον ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ παραχθέντος ἐκ τοῦ κηρίου· καὶ τὸ μὲν ὑδρογόνον, ὡς ἠξεύρετε, προήρχετο ἐκ τοῦ κηρίου, τὸ δὲ ζυγόνον πιθανὸν φαίνεται ὅτι περιείχετο εἰς τὸν ἀέρα. Ἀλλ' ἤμπορεῖτε νὰ μ' ἐρωτήσετε· διατί τὸ ὑδρογόνον καὶ τὸ ζυγόνον δὲν βοηθοῦσιν ἐπίσης τὴν καύσιν τοῦ κηρίου; Ἐνθυμεῖσθε τί συνέβη ὅταν ἔθεσα τὸ κηρίον ὑπὸ ἀγγεῖον πλήρες ζυγόνου, καὶ ὅτι ἔκατε πολλὸ ζωηρότερον παρὰ εἰς τὸν ἀέρα. Διατί αὕτῃ ἡ διαφορὰ; Ἡ ἐρώτησις εἶναι σπουδαία, καὶ θὰ προσπαθῶσω νὰ σᾶς ἀπαντήσω σαφῶς. Ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ πρέπει νὰ μὴ τὴν ἀμελήσωμεν.

Ἐχομεν διαφόρους τρόπους πρὸς δοκιμασίαν τοῦναντίον, τὸ κεφάλαιον ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ᾖ, ὅταν δαπανᾶται μόνον τὸ εἰσόδημά του, εἶναι διαρκές, ὅταν δὲ καὶ αὐξάνει διὰ νέων οἰκονομιῶν, τότε, σχετικῶς τοῖς ἄλλοις, εἶναι αἰώνιον. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ φθορὰ ἐν τῇ παραγωγῇ, ὡς ἡ τῶν ὀργάνων τῆς ἐργασίας, δὲν πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸ ἀνωτέρω εἶδος τῆς καταναλώσεως. Ἡ οἰκονομικὴ κατάπτωσις τῆς Τουρκίας ἐγκρίεται ἐν τῇ ἐξηγήσει ταύτῃ.

Σ. τ. Μ.

τοῦ ζυγόνου ἐντὸς τῶν καυσίμων σωμάτων. Εἰδετε κηρίον νὰ καίῃ εἰς τὸ ζυγόνον· ἢ εἰς τὸν ἀέρα. Εἶδετε φωσφόρον νὰ καίῃ εἰς τὸν ἀέρα ἢ εἰς τὸ ζυγόνον, καὶ σᾶς εἰδείξα σιδηρορρηνίσματα κλιοντα εἰς τὸ ζυγόνον. Ἀλλ' ἤμποροῦμεν νὰ ὑποβάλωμεν τὸ ἀέριον τοῦτο καὶ εἰς ἄλλας δοκιμασίας, αἵτινες εἶτι μάλλον θέλουσι μᾶς πείσει, καὶ θέλουσιν αὐξήσει τὴν περὶ τὸν ἀέρα. Ἰδοὺ, τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἶναι πλήρες ζυγόνου. Πρῶτον, νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ἀληθῶς περιέχει ζυγόνον. Ἀρκεῖ νὰ βίψω τεμάχιον καιομένου σώματος εἰς αὐτὸ, καὶ θὰ πεισθῆτε περὶ τοῦτου. Ἡξεύρετε, ἐξ ὅσων εἶδετε εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμῶν συνδιάλεξιν, τί θὰ συμβῇ. Τῷ ὄντι, βλέπετε; ὑπάρχει τὸ ἀέριον. Ἡ ζωηρὰ καύσις τοῦ καιομένου σώματος σᾶς τὸ ἀποδεικνύει. Ἄλλο πείραμα τώρα, περίεργον καὶ αὐτὸ καὶ ὠφέλιμον. Ἐχω τὰς δύο αὐτὰς φιάλας, αἵτινες περιέχουσιν ἐκάστη ἐν ἄλλο ἀέριον. Μία δὲ πάλι μεταξὺ τῶν δύο ἐμποδίζει τὰ ἀέρια νὰ συναναμιγῶσιν. Ἀφαιρῶ τὴν πλάκα, καὶ μίγνυνται. Τί συμβαίνει; Ὡς εἶπητε. Ἡ μίξις τῶν δὲν παράγει καύσιν ὡς τὴν τοῦ κηρίου. Ὅχι· ἀλλὰ τὸ ζυγόνον, ὅταν μίγνυται μετὰ τοῦ ἄλλου ἀερίου, φαίνεται ἀμέσως καὶ λαμβάνει τὴν ὠραίαν ταύτην ἐρυθρὰν χροίαν. Δι' ἀναλόγου πειράματος ἄς μίξωμεν ἀέρα μετὰ τοῦ ἀερίου τοῦτου τοῦ καταγγέλλοντος τὴν παρουσίαν τοῦ ζυγόνου. Ἰδοὺ πάλιν δύο φιάλας. Ἡ μία περιέχει ἀέρα, ὡς πείθεσθε διότι ἐντὸς αὐτῆς καίει τὸ κηρίον κατὰ τὸν συνήθη τρόπον. Ἡ ἄλλη δὲ περιέχει διοξυδιον ἀζώτου, τὸ ἀέριον δηλαδὴ ἐκεῖνο, τὸ κοκκινίζον τὸ ἀζωτον. Ἀφήνω τώρα νὰ ἐνωθῶσι τὰ δύο ἀέρια ὑπεράνω τοῦ ὕδατος, καὶ ὅταν τὸ ἀζωτον εἰσέρῃ εἰς τὸν ἀέρα, ἰδοὺ τὸ ἐρυθρὸν χροῖμα, ἀποδεικνύον ὅτι ὑπάρχει ζυγόνον καὶ εἰς τὸν ἀέρα, ὡς ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ νερὸν τὸ παραχθὲν ἐκ τοῦ κηρίου. Τότε λοιπὸν διατί τὸ κηρίον δὲν καίει ἐπίσης καλῶς εἰς τὸν ἀέρα καθὼς εἰς τὸ ζυγόνον; Θὰ προσπαθῶσω νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω.

Ἰδοὺ αὐτὰ αἱ δύο φιάλαι. Περιέχουσιν ἀμφοτέρωτι ἴσην ποσότητα ἀερίου, καὶ ὁμοιάζουσι τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἠξεύρω ἀκόμη ποῖα περιέχει τὸν ἀέρα καὶ ποῖα τὸ ζυγόνον. Ἀλλ' ἔχομεν ἐδῶ τὸ καταγγέλλον ἀέριον, καὶ δι' αὐτοῦ ὅλ' ἤμποροῦμεν νὰ ἰδῶμεν τὴν διαφορὰν. Τὸ εἶσάγω εἰς τὴν μίαν φιάλην, καὶ, ὡς βλέπετε, τὸ περιεχόμενον γίνεται κόκκινον· λοιπὸν ἡ φιάλη περιέχει ζυγόνον. Τὸ εἰσάγω τώρα εἰς τὴν ἄλλην φιάλην, καὶ παράγεται χροῖμα πολὺ ἐλαφρότερον. Πλὴν τούτου νὰ σᾶς εἰδείξω καὶ τοῦτο τὸ περίεργον. Ἄν λάβω τὰ δύο ταῦτα ἀέρια, καὶ κινήσω ἰσχυρῶς τὸ μίγμα προσθέσας καὶ ὀλίγον νερὸν, τὸ κόκκινον ἀέριον ὁ ἀπορροφηθῇ· ἔπειτα ἂν προσθέσω νέαν δόσιν βευστου, καὶ πάλιν κινήσω αὐτὴν, ἡ ἀπορρόφησις τῆς ὕλης θέλει ἐ-

ξακολουθῆσει ἐν ὅσῳ ὑπάρχει ἱκανὸν ζυγόνον ἵνα παράγῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Μάτην εἰσάγω ἀέρα· τὸ μίγμα ποτὲ δὲν μίγνεται ἄχρουν. Ἀλλ' ἔμα εἰσαγάγω νερὸν, τὸ ἐρυθρὸν χροῖμα ἀφανίζεται. Οὕτως ἤμπορὸν ν' ἀνανεῶ τὴν δόσιν τοῦ χρωματίζοντος ἀερίου καὶ νὰ τὴν οὐδετερώ, μέχρις οὗ φθάσω εἰς κατάλοιπον μὴ χρωματιζόμενον πλεόν ὅταν μίγνυται μετ' αὐτοῦ τὸ ἀέριον τὸ καθιστῶν ἐρυθρὸν τὸ ζυγόνον καὶ τὸν ἀέρα. Διατί τοῦτο; Τὸ ἐννοεῖτε εὐκολώτατα. Διότι τὸ ζυγόνον δὲν εἶναι τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ μίγναι ἐντὸς τῆς φιάλης. Ἄς εἰσάξω ὀλίγον ἀέρα. Ἄν κοκκινίσῃ, θὰ ἐννοήσατε ὅτι ὀλίγη ποσότης ἐκ τοῦ ἀερίου τοῦ χρωματίζοντος αὐτὸν ὑπάρχει ἀκόμη εἰς τὴν φιάλην, καὶ ὅτι τὸ κατάλοιπον δὲν ἔμεινεν ἄχρουν δι' ἔλλειψιν τοῦ ἀερίου τοῦτου.

Τώρα ὁ ἀρχίσατε νὰ ἐννοήτε ὅτι, ἔχω νὰ σᾶς προσθέσω. Εἶδετε, ὅτε ἔκαυσα τὸν φωσφόρον εἰς τὴν φιάλην, ὅτι ἐν ᾧ συνεπυκνωθὲν ὁ καπνὸς ὁ παραχόμενος ὑπὸ τοῦ ζυγόνου τοῦ ἀέρος καὶ ὑπὸ τοῦ φωσφόρου, ἔμεινε καὶ παύσαται εἰς ἀέριον μὴ καιομένην. Ἰδοὺ λοιπὸν, καὶ ἐδῶ ἔχομεν τι τοῦ ὁποῖου δὲν ἄπτεται τὸ κόκκινον τοῦτο ἀέριον. Εἶναι δὲ τοῦτο ἄλλο ἀέριον, ἐφ' οὗ ὁ φωσφόρος δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ, καὶ οὐ δὲν ἄπτεται τὸ ἡμέτερον ἀέριον· εἶναι τί μὴ ὅν ζυγόνον, ὃν ὅμως μέρος τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἐύρομεν λοιπὸν τρόπον ν' ἀναλύσωμεν τὸν ἀέρα, καὶ νὰ χωρήσωμεν αὐτὸν εἰς τὰ δύο μέρη ἐξ ὧν σύγκειται, εἰς τὸ ζυγόνον, εἰς τὸ ὁποῖον καίουσι τὰ κηρία, ὁ φωσφόρος καὶ εἴτι ἄλλο, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ταύτην οὐσίαν, τὸ ἀζωτον, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὰ δὲν καίουσι. Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἀέρος εἶναι τὸ πολὺ ἀφρονώτερον, καὶ εἶναι σῶμα περίεργον καὶ σπουδῆς ἄξιον. Ἴσως θὰ μοι εἶπητε ὅτι πολὺ δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει, διότι ὁμιλοῦμεν περὶ καύσεως, καὶ αὐτὸ εἰς τὴν καύσιν μένει ἐντελῶς ἕνουν. Ἄν θελήσω νὰ τὸ ἀνάψω, οὔτε θὰ καίῃ, ὡς τὸ ζυγόνον, οὔτε, ὡς τὸ ζυγόνον, θὰ καταστήσῃ τὸ φῶς μου λαμπρότερον. Ὅλοι αἱ δοκιμασίαι ἀποβαίνουσι μάταιαι, καὶ τίποτε δὲν κατορθῶ. Οὔτε ν' ἀνάψῃ θέλει, οὔτε κἂν ν' ἀφήσῃ τὸ κηρίον μου νὰ καίῃ. Ὅπου εἶναι αὐτὸς, παύει ἡ καύσις. Τίποτε δὲν καίει ἐντὸς τοῦ ἀζώτου, ὅταν εἶναι εἰς τὴν συνήθη αὐτοῦ κατάστασιν. Τὸ ἀζωτον δὲν ἔχει οὔτε δαμῆν, οὔτε γέυσιν, οὔτε ἀναλύεται εἰς τὸ ὕδωρ. Οὔτε δὲξί εἶναι οὔτε ἀλκαλι, καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ὀργάνων ἡμῶν παράγει ὅσον ἐνδέχεται ὀλιγώτερον ἀποτέλεσμα. Ἴσως σᾶς ἐρᾷ ν' ἀνακράξῃτε· «Ἀλλ' αὐτὸ λοιπὸν δὲν εἶναι τίποτε. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον ὥστε νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν ἡμῶν τῶν χημικῶν. Τί ἐπῆγε καὶ ἐχούθη εἰς τὸν ἀέρα;» Ἐδῶ τώρα μᾶς ἀποκαλύπτει θαυμάσια ἀποτελέσματα ἡ φιλοσοφικὴ σκέψις καὶ παρατήρησις. Συλλογισθῆτε

τί θὰ ἐγένετο ἂν ἡ ἀτμοσφαῖρα, ἀντὶ νὰ σύγκειται ἐξ ἀζώτου καὶ ζυγόνου, περιεῖχε μόνον καθαρὸν ζυγόνον. Εἶδετε καὶ γνωρίζετε ὅτι βάθος σιδηρᾶ ἀναπτομένη ἐντὸς ζυγόνου, καίεται δολοκλήρως καὶ χωρὶς οὐδὲν μέρος αὐτῆς νὰ μείνῃ. Φαντασθῆτε τί θὰ ἐγένετο ἡ σιδηρᾶ κίγκλις πρὸς τῆς ἐστίας σας, ὅπου συνήθως θερμαίνεσθε, ἂν ὁ ἀήρ συνέκειτο ἐκ μόνου ζυγόνου. Θὰ ἐκαίετο ταχύτερον τοῦ γαιάνθρακος, διότι τὸ σιδηρὸν εἶναι εὐκαυστότερον τοῦ γαιάνθρακος, οὐ ἢ φλόξ κυμαίνεται ἐντὸς τῆς ἐστίας σας. Τὸ πῦρ τῆς ἀτμομηχανῆς θὰ ἐγένετο τὸ κέντρον ἀπεράντου πυροκαλῆς, ἂν περιεστοιχιζόμεθα μόνον ὑπ' ζυγόνου. Τὸ ἀζωτον λοιπὸν ἀφαιρεῖ μέρος τῆς δυνάμεως τοῦ ζυγόνου, πράττει αὐτὸ, καὶ τὸ καθιστᾷ χρησιμώτερον εἰς ἡμᾶς, καὶ προσέτι μᾶς ἀπαλλάττει τοῦ ἀνθρακος ὃν εἶδετε ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ κηρίου, διότι διασπείρει αὐτὸν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ τὸν φέρει ὅπου δύναται νὰ γίνῃ ὠφέλιμώτατος εἰς τὸν ἀνθρώπον, χρησιμεύων εἰς τὰ φυτὰ. Τὰ κατορθώματά του λοιπὸν εἶναι μεγάλα, ἂν καὶ ἔχετε ὄρεξιν νὰ εἰπητε ὅτι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸ σπουδάσητε. Εἰς τὴν συνήθη αὐτοῦ κατάστασιν τὸ ἀζωτον εἶναι στοιχεῖον ἀδρανές, καὶ χρειάζεται μείξησιν ἠλεκτρικῆς δυνάμεως ἵνα τὸ βιάσῃ νὰ συνδυασθῇ ἀμέσως, καὶ τότε πάλιν εἰς ἀπίερω; ἐλαχίστας ποσότητας, μετὰ τοῦ ἄλλου στοιχείου τῆς ἀτμοσφαιρας, ἢ μετ' ἄλλων ὕλων αἵτινες τὸ περιεστοιχίζουσιν. Εἶναι οὐσία ἐντελῶς ἀδιάφορος, καὶ διὰ τοῦτο παντάπασιν ἀβλαβής.

Πρὶν σᾶς εἰπῶ περισσότερα περὶ τοῦ ἀζώτου, πρέπει νὰ σᾶς ἐκθέσω τινὰς λεπτομερείας ἀκόμη περὶ τῆς ἀτμοσφαιρας, ἧς μέρος ἀποτελεῖ. Ἄν λάβωμεν ἑκατὸν μέρη ἀέρος ἀτμοσφαιρικοῦ, ὁ πῖναξ οὗτος μᾶς δεικνύει τὰ συστατικὰ αὐτῶν:

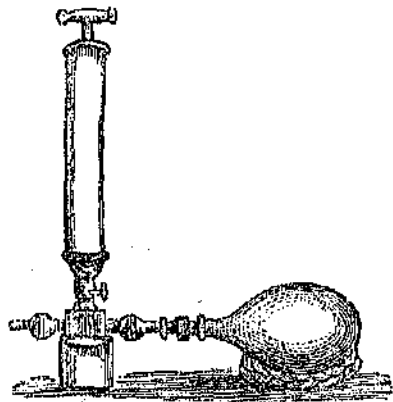
	Ὀγκος	Βάρος
Ἐζυγόνου	20	21,3
Ἀζώτου	80	79,7
Ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρος	100	100.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀκριβὴς ἀνάλυσις τοῦ ἀέρος ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον εἰς αὐτὸν ζυγόνον καὶ ἀζωτον. Ὡς ἐκ τῶν ἐρευνῶν ἡμῶν μακροχρόνως, πέντε μέρη ἀτμοσφαιρας περιέχουσι τέσσαρα πέμπτα ἀζώτου καὶ ἐν πέμπτον ζυγόνου. Ἡ ἀναλογία αὕτη περιορίζει τὸ ζυγόνον εἰς τὴν ποσότητα ἧτις προμηθεύει τὴν ἀναγκαίαν ὕλην πρὸς καύσιν τοῦ κηρίου, καὶ παράγει ἀτμοσφαῖραν ἣν οἱ πνεύμονες δύνανται ν' ἀναπνεύσωσι χωρὶς κινδύνου διὰ τὴν ὑγίαν. Καὶ σπουδαῖον μὲν εἶναι δι' ἡμᾶς νὰ γίνεταί ἡ μίξις τοῦ ζυγόνου τοιαύτη ὥστε νὰ ἤμπορῶμεν νὰ τὸ ἀναπνεύωμεν, οὐχ ἥττον ὅμως εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἔχωμεν καὶ ἀτμοσφαῖραν εἰς ἣν νὰ ἤμπορῶσι νὰ καίωσι καλῶς τὰ ξύλα, οἱ ἀνθρακες καὶ τὰ κηρία.

Ἀλλ' ἄς ἐπανέλθω εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν. Εἰ-

δατε ανωτέρω τὸ σχετικὸν βάρους τῶν δύο αερίων ἐξ ὧν συντίθεται. Κατ' αὐτὸ, μία λίτρα αζώτου βαρύνει 1 γρ. 258 τὸ δ' ἄξυγόνον εἶναι ὀλίγον βαρύτερον, καὶ μία λίτρα αὐτοῦ βαρύνει 1 γρ. 430, ἐν ᾧ μία λίτρα αέρος βαρύνει 1 γρ. 294.

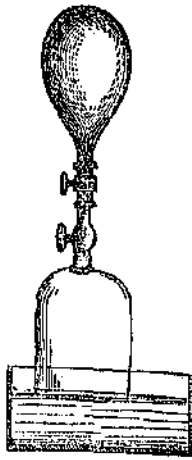
Τινὲς τῶν ἀκρατῶν μου μ' ἐρώτησαν πῶς ἠμποροῦμεν νὰ ζυγίζωμεν τὰ αέρια. Ἡ περιέργειά των μ' ἐχαροποίησε, καὶ θέλω νὰ τὴν εὐχαριστήσω. Θὰ σὰς δείξω τὸν τρόπον. Εἶναι ἀπλοῦς καὶ εὐκολός. Ἴδου μία πλάστιγγή, ἡ ζυγαρία, καὶ ἴδου μία χαλκῆ φιάλη, ἐλαφροτάτη, ἕσον τὸ ἐπιτρέπει ἡ ἀπαιτουμένη στερεότης. Εἶναι τορνευτῆ, ἀδιαπέραστος εἰς τὸν αέρα, καὶ ἔχει κρουὸν ὅστις ἀνοίγεται καὶ κλείεται κατὰ θέλησιν. Ὑποκίβεται εἰς ἀνοικτὸς, ἡ φιάλη τῶρα εἶναι πλήρης αέρος. Ἡ πλάστιγγὲς αὐτὴ εἶναι ἀκριβεστάτη, καὶ, ἂν θέσω τὴν φιάλην εἰς τὴν μίαν λεκάνην αὐτῆς, βλέπετε ὅτι ἰσορροπεῖ μετὰ τοῦ σταθμοῦ τοῦ τεθειμένου εἰς τὴν ἄλλην λεκάνην. Ἴδου τῶρα καὶ ἡ ἀντλία αὐτῆ.

Σχ. 40.

Δι' αὐτῆς ἠμπορῶ νὰ συμπῆξω τὸν αέρα ἐντὸς τῆς φιάλης. Θὰ εἰσάξω λοιπὸν ἱκανὸν ὄγκον αέρος εἰς τὴν φιάλην, καὶ ἡ ἀντλία μου εἶναι τοιαύτη, ὅστε νὰ μετῶ τὸν αέρα ἐν ᾧ διέρχεται. (Ὁ καθηγητὴς εἰσάγει διὰ τῆς ἀντλίας εἴκοσι μέτρα αέρος εἰς τὴν φιάλην.) Τῶρα ἂς κλείσωμεν τὸν κρουὸν, καὶ ἂς θέσωμεν πάλιν τὴν φιάλην ἐπὶ τῆς πλάστιγγος. Ἴδέτε πῶς ἡ λεκάνη αὐτῆς καταβαίνει. Εἰς τί ν' ἀποδώσωμεν ὅτι ἔγινε βαρύτερα; Εἰς τὸν αέρα τὸν εἰσαχθέντα. Δὲν περιέχει μὲν αέρα περισσότερον κατὰ τὴν ἔκτασιν, ἀλλ' ὁ περιεχόμενος εἶναι τῶρα βαρύτερος διότι περισσότερὰν ποσότητα αὐτοῦ ἐπυκνώσαμεν ἐντὸς τῆς φιάλης. Ἦθελον νὰ σὰς δώσω ἀκριβῆ γνώσιν περὶ αὐτοῦ τοῦ αέρος. Ἴδου αὐτὸς ὁ ὕψιλος κώδων, ἀνοικτὸς κατῶθεν, καὶ ἰστάμενος ἐντὸς νεροῦ, ἐν ᾧ νερὸν τὸν πληροῖ διόκληρον. Ἀνοίθην ἔχει κρουὸν, εἰς ὃν προσαρμύζεται καὶ βιδώνεται ἀκριβῶς ὁ κρουὸς τῆς ἡμετέρας φιάλης. Ἄν τῶρα ἀνοίξω τοῦς δύο στρόφιγγας, ὥστε νὰ κοινωνήσιν οἱ δύο κρουοί, θὰ ἴδῃτε ὅτι τὰ εἴκοσι μέτρα αέρος τὰ

συμπυκνωθέντα ἐντὸς τῆς χαλκῆς φιάλης θὰ σπυρῶσι νὰ ἐξορμήσωσι, διέρχόμενα διὰ τοῦ νεροῦ. Ἴδου, ἐξῆλθον ὅλα καὶ διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου, καὶ ὅτι δὲν ἠπατήθημεν, ἂς θέσωμεν πάλιν τὴν χαλκῆν φιάλην εἰς τὴν πλάστιγγα. Τὸ βλέπετε ἰσορροπεῖ πάλιν πρὸς τὸν σταθμὸν τῆς ἄλλης λεκάνης, καθὼς εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἐπομένως τὸ πείραμα ἡμῶν ἐπέτυχε. Ἐνοήσατε τῶρα πῶς εὐροῦμεν τὸ βῆρος τοῦ προσθέτου αέρος, τοῦ συμπυκνωθέντος ἐντὸς τῆς φιάλης. Οὕτω κατορθώνομεν νὰ μάθωμεν ὅτι ἐν κυβικῶν ὑποδεκάμετρον αέρος βαρύνει 1 γρ. 294. Ἀλλὰ τὸ μικρὸν τοῦτο πείραμα δὲν ἀρκεῖ ὅπως σὰς δώσῃ ἰδέαν καθαρὰν καὶ θετικὴν τῆς βαρῦτητος τοῦ αέρος. Ὁ ἀὴρ τῆς φιάλης ταύτης, ὅστις ἔχει ὄγκον ἐνὸς δεκάτου τοῦ κυβικοῦ μέτρου, βαρύνει 12 γρ. 24. Πόσον δὲ νομίζετε ὅτι βαρύνει ὁ ἀὴρ ἐντὸς τοῦ κυβικοῦ ἐκείνου ἐκεῖ κάτω, ἐπίτηδες ὑπ' ἐμοῦ κατασκευασθέντος; Βαρύνει μίαν λίτραν ἀκριβῶς μίαν λίτραν. Ὑπελόγησα δὲ καὶ τὸ βῆρος τοῦ αέρος ὅστις μᾶς περιστοιχίζει ἐντὸς αὐτῆς τῆς αἰθούσης. Ἴσως δὲν τὸ φαντάζεσθε βαρύνει ὀλόκληρον τόνον.

Σχ. 41.

Ἐπειτα συνέχισεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Σπιτςβεργης.

Ἐπειτα συνέχισεν.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΣΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια· ἴδι σελ. 628.

1'

— Κακὰ μαντάτα, εἶπεν ὁ πλοῖτος προσερχόμενος πρὸς τοὺς δύο ἀξιωματικούς.
— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Βλονδῶ.
— Νὰ τί τρέχει. Ἐλογάριαζα ὅτι θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ ἀράξωμεν εἰς ἐκείνην τὴν ἀκτὴν καὶ ἤθελα νὰ σὰς ὀδηγήσω εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Βελλσόνου ὅπου ὑπάρχει ἀσφάλεια καὶ εὐρίσκει τις καὶ ρυάκια γλυκοῦ νεροῦ, ἀλλὰ βλέπω ὅτι ἔβλεπον τὸ μέρος περικλείεται ἀπὸ πάγους. Οἱ διαβολοπαγοὶ! Δὲν ἠξεύρατε τί ἰδιοτροπίαις ἔχουν! Μὰ τὸν Θεόν, κοντεύω νὰ πιστεύσω ὅτι κατοικοῦνται ἀπὸ δαιμόνια, τὰ ὅποια τοὺς περιφέρουν δεξιά καὶ ἀριστερά διὰ νὰ ζαλίζουν τοὺς πλοῖτους. Πότε μαζεύονται εἰς τὸ μεσημβρινὸν ἀκρωτήριο τῆς Σπιτςβεργης, πότε πρὸς ἀνατολὰς, πότε πρὸς δυσμὰς. Ἡ δυτικὴ ἀκτὴ εἶνε συνήθως ἡ ἀσφαλεστότα καὶ ἡ μάλλον συχνάζομένη ἐκεῖ μαζεύονται ἄλλοτε τὰ ἑλλανδικὰ πλοῖα καὶ ἐκεῖ προσπαθοῦν καὶ τῶρα ἀκόμη νὰ ἀράξουν οἱ ψαράδες μας ἀπὸ τὴν Νορβηγίαν. Τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν, τὸ ἐναντίον, δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ

τὴν πλησιάσῃ ἔχει ὑφάλους εἰς τοὺς ὁποίους τὸ πλοῖον ἠμπορεῖ νὰ γείνη κομμάτια ἄν κερυδὸφλοδο... Ἐχουν γείνει καταστροφαι ἐκεῖ! Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐκεῖ εὐρέθησαν μόνον τοὺς ἐπάνω εἰς ἕν νησί αὐτῆς τῆς διαβολοθαλάσσης οἱ τέσσαρες Ῥώσοι ναῦται. ἠξεύρατε τὴν ἱστορίαν....

— Ποίαν ἱστορίαν; ἀνέκραξεν ὁ Μαρσέλ.

— Ἐπρεπε νὰ τὴν ἠξεύρατε σεις, ὅπου διαβάσετε τόσα βιβλία — κάθε ἡμέραν σὰς εἰπαινεῖ διὰ τοῦτο ἡ κόρη μου. Εἶνε ἐν φυλλάδιον ὅπου τὴν περιέχει, τὸ μετέφρασαν καὶ σουηδικὰ καὶ ἰσλανδικὰ ἀκόμη, καὶ πιστεύω καὶ γαλλικὰ.

— Περιέργων! Πολλὰς περιηγήσεις ἀνέγνωσα, ἀλλὰ τὸ φυλλάδιον αὐτὸ δὲν τὸ ἠξεύρω προθύμως δὲ θὰ ἤκουον τὴν ἱστορίαν τῶν τεσσάρων Ῥώσων.

— Εὐχαρίστως θὰ τὴν διηγηθῶ εἴχα μάλιστα κατὰ νοῦν νὰ τὴν διηγηθῶ καὶ εἰς τοὺς ναύτας. Ἐνοεῖται δὲ ὅτι ὀμιλῶν πρὸς σὰς θὰ ἦμαι συντομώτερος.

— Ἄς ὑπάγωμεν διὰ νὰ ἤμεθα ἡσυχότεροι ἐκεῖ εἰς τὴν πύρραν καὶ ἂς πῶμεν προτύτερα καὶ ἐν ποτηράκι ρακί, εἶπεν ὁ Μαρσέλ.

— Διὰ τί ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Λάξ. Ἐχω μάλιστα ἀνάγκην διότι ἐπέρασα ἐκεῖ ἐπάνω δύο ὠρια διαβουλεύσεις μ' ἐκείνον τὸν ἄνεμον, ὅπου ὀνομάζουσι οἱ Ἀμερικανοὶ μπαρμπέρι καὶ ἔχουν δίκαιον, μὰ τὸν Θεόν, διὰ τί σὲ ζυρίζει, ἴσως τὸ καλῆτερον ζυράφι.

— Νὰ προσκαλέσωμεν καὶ τὴν Κυρίαν Καρίαν νὰ σὰς ἀκούσῃ; ὑπέλαθεν ὁ Μαρσέλ.

— Ὅχι, περιττὸν αὐτὴ ἠξεύρει πολλὰς ἱστορίας τοιοῦτου εἶδους καλλίτερα ἀπὸ ἐμέ.

Οἱ τρεῖς φίλοι εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ πλοίαρχου καὶ ἐκάθησαν κύκλῳ μικρᾶς τραπέζης.

— Ὁραῖον ρακί! ἀνέκραξεν ὁ Λάξ, πίνων διὰ μίας τὸ ποτήριον, τὸ ὅποιον τῶ προσήνεγκεν ὁ Βλονδῶ. Εἰς τὸ Χάμμερφεστ δὲν εὐρίσκει τις παρόμοιον.

— Ἀκόμη ἐν ἱ εἶπε μειδιῶν ὁ πλοίαρχος.

— Εὐχαρίστως. Μαῦ φαίνεται ἴσως νὰ εἶχα πάγον εἰς τὸ στομάχι· αὐτὸ τὸ ποτὸν θὰ τὸν διαλύσῃ.

Ἀφ' οὗ ἔπειτα τὸ δεύτερον ποτήριον καὶ ἔνευσε τὴν πίπαν του, ὁ πλοῖτος ἐξηκολούθησεν ὡς ἔξῃς.

«Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, πρὸ ἐκατῶν, νομίζω, ἐμπορὸς τις τοῦ Μέξεν ἀπέστειλεν ἐν του ἀλιευτικῶν πλοῖον εἰς τὴν Σπιτςβεργην. Ὁ πλοίαρχος, ἄνθρωπος ἱκανός, ἤθελε, καθὼς οἱ Ὀλλανδοί, νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν δυτικὴν ἀκτὴν, ἀλλ' ἄνεμος φοβερός, πρὸς τὸν ὅποιον δὲν ἠδύνατο ν' ἀντισταθῇ, τὸν ἔρριψε πρὸς ἀνατολὰς πλησίον εἰς μίαν νήσον, τὴν ὅποιαν οἱ Ῥώσοι ὀνομάζουσι Μικρὰν Μελαγχροινὴν (Μάλοϊ Βροῦνε), παράξενον νησίον, ὅπως θὰ ἴδῃτε.

Σοφὸς τις ἀπὸ τὴν Χριστιανίαν, ὁ Κ. Κέιλχαου, ὁ ὅποιος ἐπεσκέφθη τὴν Σπιτςβεργην καὶ τὸν ὅποιον ἐγὼ εἶδα, ὅταν ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ Χάμμερφεστ, μοῦ εἶπεν ὅτι νομίζει ὅτι ἡ Μελαγχροινὴ αὐτὴ εἶνε ἡ ἴδια ἐκείνη νήσος τὴν ὅποιαν οἱ Ἄγγλοι σημειοῦσιν εἰς τὸν Χάρτην μετὰ τὸ ὄνομα Χάφμου· εὐρίσκειται εἰς τὴν ἑβδομηκοστὴν ὀγδοὴν μοῖραν, ἀλλ' ἀδιάφορον!

Μόλις τὸ πλοῖον εὐρέθη ἐκεῖ, μίαν περίπου λεύγαν μακρὰν ἀπὸ τὴν ξηρὰν, περιεκυκλώθη ἔξαφνα ἀπὸ σωρὸν πλεόντων πάγων· πουθενὰ δὲν ἔβλεπε κανεὶς μέρος διὰ νὰ ἐξέλθῃ.

Τότε ὁ ὑποεπιστάτης τοῦ πλοίου—ὀνομάζετο Χίμκωφ—εἶπεν εἰς τοὺς συντρόφους του ὅτι ἐνθυμείτο ὅτι ἄλλοι Ῥώσοι προτύτερα εἶχον κατασκευάσει μίαν καλύβην ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν νήσον, τὴν ὅποιαν καλύβην θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἀνεύρουν διὰ νὰ περάσουν τὸν χειμῶνα.

Αὐτὴ ἦτο βέβαια μία καλὴ εἰδήσις, διότι ἡ θέσις τῶν ἦτο φοβερά. Αὐτὸς ὁ ἴδιος προσεφέρθη νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ ἀναζητήσῃ τὴν καλύβην ὑπῆγε λοιπὸν μετὰ τὸν ἀναδεξιμῶν του, τὸν Ἰθάν Χίμκωφ, καὶ μετὰ δύο ἄλλους ναύτας.

Ὁ δρόμος ἦτο δύσκολος, πάγοι παντοῦ δὲν ἠμπόρασαν λοιπὸν νὰ πάρουν μαζί των παρά μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα, διὰ μιᾶς ἡμέρας ἢ δύο, τὸ πολὺ, ἀπουσίαν.

Στάσου νὰ ἐνθυμηθῶ τί ἐπῆραν· ἂ! ἐν τουφέκι, πυρίτιδα, σφαίρας, ἕνα πέλεκυν, κυμμίαν εἰκοσαριῶν λίτρας ἀλεύρι, ἕνα τετζερέν... τίποτε ἄλλο... Ὅχι, ὄχι... εἶχαν καὶ ἐν μαχαίρι, ἴσκαν, καπνὸν, πίπας...

— Πολὺ φρόνημα, διέκοψε λέγων ὁ Βλονδῶ γεμίζων τὴν πίπαν του, ὡς ἂν ἤθελε διὰ τοῦ ἴδιου παραδείγματος νὰ πιστώσῃ πόσον φρονίμως ἔπραξαν οἱ θαλασσοπόροι ἐκεῖνοι λαβόντας μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ χρειώδη διὰ τὸ κάπνισμα.

— Οἱ τέσσαρές μας λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ Λάξ, ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησαν μισθὸς λεύγας δρόμον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου, ἀνεκάλυψαν β, τι ἐζήτουν μίαν ὠραιοτάτην καὶ καλοκαμωμένην καλύβην, μετὰ δύο χωρίσματα, μετὰ ἕνα φούρνον· μετὰ ἄλλους λόγους ὅλον τὸ πλήρωμα ἠμπορούσε νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ἐπέρασαν καλὰ τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας ἐξεκίνησαν νὰ ἀναγγείλουν εἰς τοὺς συντρόφους των τὴν ἀνακάλυψιν.

Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἐκπληξίν των, ὅταν παρατηρήσαντες ὀλόγυρα δὲν εἶδον οὔτε πλοῖον οὔτε πάγους, παρὰ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης... Ὁ ἄνεμος εἶχε σαρώσει τὴν νύκτα τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ πλοῖον πάγει μαζί με τοὺς πάγους... οὔτε ἔχην εὐρέθησαν ποτὲ πλέον...

Οἱ δυστυχισμένοι εὐρέθησαν μόνον τῶν εἰς μίαν ἐρημόνησον δὲν εἶχαν οὔτε λέμβον, οὔτε τίποτε.

Πρῶτον ἀπὸ ὅλα ἔπρεπε νὰ σκεφθοῦν διὰ

τροφήν. Βύτυχως εἰς τὴν νῆσον ὑπῆρχον τάρανθοι, καὶ αὐτοὶ εἶχον τουφέκια. Ἐκυνήγησαν λοιπόν, ἐσκότωσαν ὡς δώδεκα τάρανθους καὶ ἐξήρηνον τὸ κρέας των διὰ νὰ τὸ ἔχουν. Ἐπειτα ἐδιδόθησαν τὴν καλύβην των, τὴν ὅποιαν εἶχον ὀλίγον χαλάσει αἱ τοικυμῆαι... Εἰς τὴν Σπιτζε-βέρην, καθὼς γνωρίζετε, δὲν ὑπάρχει οὔτε δένδρον οὔτε δενδράκι, ἀλλὰ τὰ βέρυματα φέρουν ξύλα ἀπὸ ἄλλα μέρη, ἴσως ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν.

— Ναί, διέκοψε λέγων ὁ Μαρσέλ, ὅστις προθύμως ἐξήταζε πᾶν ζήτημα ἀναγόμενον εἰς τὴν φυσικὴν ἢ εἰς τὴν γεωγραφίαν· ἐκ τούτου δύναται μάλιστα ν' ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάρχει πρὸς βορρᾶν διάθεσις τις μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ. Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω ἐν ἑκ τῶν τοιούτων ξύλων, τὰ ὅποια φέρονται ὑπὸ τοῦ βέρυματος διὰ νὰ πεισθῶ, ἂν ἀληθῶς διακρίνει τις ἐπ' αὐτῶν, ὡς διατείνεται ὁ Σκωτσέσις, κεντήματα εἶδους τινὸς ἐντόμων, μὴ ὑπαρχόντων εἰμὴ εἰς τὰς βορείους χώρας. Ἦ παρατήρησις αὕτη θὰ ἦνε σπουδαιότατη καὶ ἂν ποτὲ πλεύσω πρὸς τὸν ἀνταρκτικὸν πόλον, θὰ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ κατορθώσω νὰ πιάσω, ὅπως τοῦτο συνέβη εἰς τινὰς φαλινοθήρας, ἐν ἑκ τῶν κητοδῶν ἐκεῖνων τὰ ὅποια ἔχουσι μὲν κτυπηθῆ πρότερον διὰ καμακίου εἰς τὰς βορείους θαλάσσας καὶ κατέφυγον ἔπειτα εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ἄλλὰ μὲ συγχωρεῖς, ἀγαπητὲ Λάξ, διὰ τὴν διακοπὴν ταύτην· ἐξοκολούθησον παρακαλῶ, διότι ἡ διήγησις σου πολὺ μ' ἐνδιαφέρει.

— Ἐξοκολούθω, εἶπεν ὁ Λάξ, ὅστις ἀφ' ὅτου εἶχεν ἐπιβῆ ἐπὶ τῆς *Ράζας Μαρίας* εἶχε συνηθίσει εἰς τὰς τοιαύτας διακοπὰς τοῦ ὑποπλοιάρχου.

Οἱ τέσσαρες Ῥώσσοι, περιπλανώμενοι, ἠτύχησαν νὰ εὑρωσιν ὀλίγα κομμάτια τοιούτων ξύλων καὶ κατόρθωσαν καὶ τὴν καλύβην των νὰ διορθώσωσι καὶ νὰ θερμανθῶσιν ὀλίγον. Πολὺ πλειότερον ἡμῶς ἐχάρησαν ὅτε εὑρον τὰ ναυάγια πλοίου τινος εἰς τὰ ὅποια ὑπῆρχον ὀλίγα καρφία καὶ ἄλλα σιδηρικά. Ἦ πυρτίς των εἶχε τελειώσει καὶ ἠμπόρεσαν μὲ αὐτὰ τὰ καρφία νὰ κατασκευάσουν λόγχας. Τὰ ἄλλα σιδηρὰ τὰ μετεχειρίσθησαν ὡς σφυρία καὶ κατόρθωσαν, τέλος πάντων, ὡς καὶ τόξον νὰ σχηματίσουν. Οὕτω λοιπὸν ὀπλισμένοι ἐσκότωσαν μίαν ἡμέραν μίαν ἀρσενον, ἢ ὅποια ἐπλησίαζεν εἰς τὸ οἰκημῆ των· τὸ κρέας τῆς τὴν εἶχον διὰ τροφήν, τὸ δέσμα τῆς δι' ἐνδυμασίαν καὶ μὲ τὰ νεύρα τῆς ἔκαμον κλωστούς.

— Ἦ ἱστορικὴ αὐτὴ ὁμοιότης πρὸς τὴν τοῦ Ῥοβινσὼν, εἶπεν ὁ Μαρσέλ.

— Ῥοβινσὼν, δὲν βαρύνεσθε! ἀπήντησεν ὁ Λάξ, ὁ ὅποιος ἐπειράχθη τόρᾳ διὰ τὴν νέαν διακοπὴν τοῦ Μαρσέλ καὶ τὴν ἐξέλαθε μάλιστα ὡς εἰρωνεύειν. Ἐδιάθεσα τὸν Ῥοβινσὼν, μεταφρασμένον σουηδικῶς, ἀλλὰ σὲ λέγω ὅτι αὐτὸς ὁ

Κύριος, ὅπου τὸν ἔκαμε, ἐνόμισε κουτοὺς ἐκείνους, ὅπου θὰ τὸν διαβάσουν. Ἐχει μέσα ἀρκετὰ ψεύδη, ἐνῶ ἐκεῖνα ὅπου σὲς διηγούμαι ἐγὼ εἶνε ἡ μόνη ἀλήθεια.

— Δὲν ἀμφισβᾶλλω, ὑπέλαθεν ὁ Μαρσέλ, διὰ νὰ καθήσυχάσῃ τὸν Λάξ.

— Καὶ τέλος πάντων αὐτὸς ὁ Ῥοβινσὼν εἶχε βροθῆ εἰς γῆν καρποφόρον, ὅπου κάλλιστα ἠμπύρει νὰ φυτεύσῃ ἔπειτα εἶχε παντὸς εἶδους σκεύη κλπ.

— Μὲ συγχωρεῖς, φίλε μου, ὑπέλαθε πάλιν ὁ Μαρσέλ, ἔκαμα πολὺ κακὰ νὰ σὲ διακόψω· ἀλλ' ἐξοκολούθησον, ὁ ἀκούει εἰς τὸ ἐξῆς μὲ δὴν τὴν προσοχήν.

— Ἦλθε λοιπὸν ὁ χειμὼν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Λάξ ἡσυχοῦς πλέων, ὁ μαῦρος, ὁ φοβερὸς χειμὼν τῶν πολιτικῶν χωρῶν! Οἱ δυστυχεῖς μας Ῥώσσοι, κλεισμένοι εἰς τὴν καλύβην των, ἐστεινάζον διὰ τὸ σκότος, τὸ ὅποιον τοὺς περιέκλειωνεν. Ἀπεφάσισαν νὰ κάμωσιν ἕνα λύχρον μὲ ἀργίλον, τὸν ὅποιον ἐξήρηναν ἔπειτα, ἔθεσαν λίπος τάρανθου καὶ τὸν ἠναψαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἰκονόμησαν ὅλας τὰς πρώτας ἀνάγκας των, διὰ πολλῆς δὲ σωματικῆς κινήσεως ἀπέφυγον τὴν ἀπονάρκωσιν καὶ τὸν θάνατον, ἀλλ' ὅχι ὅλοι, οἱ τρεῖς μόνον· ὁ εἰς ὑπέκυψεν ὁ δυστυχὴς καὶ ἐτάφη ἐντὸς τῆς χιόνης!

Ἐξ ἔτη παρηλθόν οὕτως, ἔξ ἔτη διέμειναν ἐκεῖ ταλαιπωρούμενοι, ἕως οὗ τέλος εἶδον μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα πηνία. Ἦως νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν των; Ὁ πλοίαρχος τοὺς παρέλαβε μετὰ πάντε ἐσδομάδας ἦσαν εἰς τὸν Ἀρχάγγελον. Ἦ σύζυγος τοῦ Χιμκωφ ἐκόντουσε νὰ πινῆ ἔρριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν νὰ τὸν ἀσπασθῇ.

— Εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ Λάξ, εἶπεν ὁ Μαρσέλ· θὰ ἐνθυμῶμαι πάντοτε τὴν διήγησίν σου.

ΧΑΡΙΕΝ ΜΑΡΜΙΕΡ
Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἐπιτοὶ συνοχίαι.

ΠΕΤΡΟΣ Ο Β' ΤΗΣ ΒΡΑΣΙΛΙΑΣ'

Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς 1871 ἑκατονταετηρίδος ὁ ναύαρχος Ἀλβάρος Καθράλ, χάσας τὸν δρόμον του πρὸς τὰς Ἰνδίας, προσήραξε κατὰ λάθος εἰς σκιερὰν καὶ ὀλοπράσινον παραλίαν, ἧς ἔλαθε κατοχὴν ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου αὐτοῦ Δὸν Ἐμμανουήλ, βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας.

Ἦ χώρα αὕτη ὀνομάσθη Βρασιλία ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀφθονοῦντος πολυτίμου ἐρυθροῦ ξύλου, τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα *βρασιλίου*, ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ χερσόνησος τοῦ Πέλοπος, Μωρέας, ἐνεκα τοῦ πλήθους τῶν μωρεῶν, καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Πρωσίας Βερολίνον, (Berlin-lin), ἦτοι Ἀρκουδοπόλις, ἐκ τοῦ ἦθους τῶν πρώτων αὐτῆς οἰκιστῶν.

1. Προσεγὼς ἢ Ἐστία θὰ δημοσιεύσῃ αὐτομῶν γεωγραφίαν τῆς Βρασιλίας. Σ. τ. Δ.

Κυριώτατος προορισμὸς τῆς νέας ἀποικίας ὑπῆρξεν ἐπὶ τρεῖς ὄλους αἰῶνας ν' ἀπαλλάτῃ τοὺς διαδόχους τοῦ Δὸν Ἐμμανουήλ ἀπὸ τῆς ὀχληρᾶς ὑποχρέωσος τοῦ νὰ κανονίζωσι τὰς δαπάνας των πρὸς τὰ εἰσοδήματα τῆς μικρᾶς αὐτῶν ἐπικρατείας. Μὴ ὑπαρχόντων δὲ εἰσέτι τότε οὔτε συνταγμάτων, οὔτε βουλευτικῶν ἀπαιτήσεων, οὐδὲ στρατιᾶς κηφόνων, οἱ ἠθασουροὶ τῆς Βρασιλίας ὑπερήρουν πρὸς χορτασμὸν τοῦ τε ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ τῶν εὐκαρίθμων αὐτοῦ εὐνοουμένων, ἄνευ ἐντελοῦς ἐρημώσεως τῆς χώρας, ἀποξήρανσεως τῶν ὑδραγωγείων, ἐμπρησμοῦ τῶν δασῶν ἢ παραχωρήσεως τῶν ἀκενῶτων τοῦ τόπου ἐκεῖνου μεταλλείων εἰς μεταπράτας μετοχῶν.

Ἐτερον ὠφέλημα ἐκ τῆς νέας ἀποικίας ἦτο τὸ ν' ἀπαλλάτῃ τὴν μητρόπολιν ἀπὸ παντὸς μακροβίου ἢ παραξίου. Οἱ τοιοῦτοι συλλαμβανόμενοι ἄνευ φλυαρίας καὶ διατυπώσεως, περιετυλίσσοντο ὡς δέμα ἐμπορεύματος διὰ στερεῶν σχοινίων καὶ ἐστέλλοντο ἐκεῖ νὰ καλλιεργήσῃσι τὴν γῆν ἢ νὰ χορτάσωσι τὰ θηρία τῶν δασῶν. Ἦ Βρασιλία ἦτο ἡ διακεκαυμένη Σιβηρία τῶν Πορτογάλων, ἀπαλλάττουσα αὐτοὺς τῆς μάστιγος τῆς φυγαδικίας καὶ τῆς ὑποχρέωσος νὰ συνθηκολογῶσι πρὸς τοὺς ληστές.

Ἐπειδὴ ἕμῶς οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτο ἀμιγῆς κακοῦ ἀγαθοῦ, ὁ ἀμύθητος πλοῦτος τῆς Βρασιλίας καὶ ἡ παρεπομένη τοῦτο πολυτέλεια ἔσχον τὸ πονηρὸν ἀποτέλεσμα νὰ ἐκθηλύνωσι τὰ ἦθη τῶν Πορτογάλων. Τοὺς πρὶν κατακτητὰς τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἀφρικῆς κατέστησεν ἡ τρυφὴ ἀνικάνους καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν νὰ ὑπερασπίσωσιν ἐστίας. Οὕτως, ὅτε ὁ Ναπολέων Α' ἐπρότεινεν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς νὰ μοιράσωσιν ἀδελφικῶς ὡς πορτογάλιον τὴν Πορτογαλίαν, ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Δὸν Ἰωάννης, ἀντὶ νὰ σῆρῃ τὸ ξίφος ὑπὲρ πατρίδος, ἐνόμισε φρονιμότερον ὁ ἀποθέσῃ τὴν φροντίδα ταύτην εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ νὰ μεταβῇ οἰκογενειακῶς ὁ ἴδιος ἐκεῖ, ὅπου ἔστειλε πρότερον τοὺς ἄλλους.

Οἱ ἔρημοι βασιλεῖς Πορτοκαλιῶται ὑπέμειναν ἐπὶ δεκατέσσαρα ὄλα ἔτη τὴν στέρησιν ταύτην ἀγογγύστως. Ἐπὶ τέλους ἡμῶς ὁ βασιλικὸς αὐτῶν πόθος κατήντησε τοιοῦτος, ὥστε, ἀφοῦ ἀπέτυχον αἱ ἱκεσίαι, ἐξεδήλωσαν δι' ἐπαναστάσεως ὅτι ἀδύνατον ἦτο αὐτοῖς ν' ἀνθέξωσιν ἐπὶ πλέον εἰς τὴν πικρίαν τοῦ χωρισμοῦ. Οὕτως ὁ Δὸν Ἰωάννης ἠναγκάσθη νὰ πλεύσῃ καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ νέου εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον, ὑπέικων εἰς τὰς εὐχὰς καὶ τὰ ὀδοφράγματα τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὑπηκόων.

Ἄλλ' ἂν δὲν ἔστεργον νὰ μένωσιν ἀβασίλευτοι οἱ κάτοικοι τῆς Λισαβώνας, καὶ οἱ Βρασιλιανοὶ ἀφ' ἑτέρου συνειθίσκοντες νὰ νομιζῶνται ἄξιοι βασιλικῆς παρουσίας, ἐθεώρουν ἤδη ὡς ταπεινώσειν τὸ ν' ἀσπάζωνται τὴν χεῖρα ἀπλοῦ τοποτηρητοῦ. Πρωτῶν λοιπὸν τινὰ ἐξεγερόντες

κακεῖνοι ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς ἀνεξαρτήτους ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ μείναντος παρ' αὐτοῖς βασιλοπαίδος Δὸν Πέτρου τοῦ Α', ὅστις ἐδέχθη τὸ δῶρον τῶν κατὰ τῆς πατρίδος του καὶ τοῦ πατρός του ἐπαναστατησάντων, ἐπὶ τῷ ἀξίωσι μὴ σιωπῆ τοῦ ν' ἀσφαλίσῃ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ὠραίας ἐκεῖνης χώρας, ὡς εἶπεν ἐν τῇ προσαλαξί τῆς ἀποδοχῆς.

Γνωστὴ εἶναι ἡ γαλλικὴ παροιμία «*ὅσον τις τρώγει, τοσοῦτον ἢ ἀρεξίει του ἀξένου.*» Οἱ πρῶτοι ὑποτελεῖς τῆς Πορτογαλλίας, μὴ ἀρκούσθεις εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτοκράτορος, ἠθέλησαν μετ' οὐ πολὺ καὶ σύνταγμα. Παραχωρηθέντος δὲ τούτου, ἀπήτησαν καὶ τὴν κατὰ γράμμα ἐφαρμογὴν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἀξιώματος «*ὁ βασιλεὺς βασιλεύει καὶ δὲν κυβερνᾷ.*» Τὴν δὲ τοιαύτην αἴτησιν ὑπέβαλον κατ' ἐκανάληψιν οἱ Βρασιλιανοὶ πατριῶται εἰς τὸν αὐτοκράτορα διὰ τοιοῦτου ἀγροίκου καὶ ἀναγώγου τρόπου, ὥστε οὗτος, ἀφοῦ ἐπάλασεν ἐπὶ δεκαετίαν κατὰ τῶν ἀγριανθρώπων ἐκεῖνων, ἀηδιάσας ἐπὶ τέλους τὰς φαρμακερὰς τοῦ στέμματος του ἀκάνθας, παρητήθη ἐσπέραν τινὰ, τὴν 7 Ἀπριλίου 1834, καὶ ἀπέπλευσε τὴν αὐτὴν νύκτα εἰς Εὐρώπην.

Ὀλίγας στιγμὰς πρὶν ἐγκαταλείψῃ τὸ Ῥίον Ἰανέιρον ὁ φεύγων αὐτοκράτωρ, εἰσελθὼν ἀκροποδητὴ εἰς κοιτῶνα τινὰ τῶν ἀνακτόρων, ἠσπάσθη δακρύων τὸ μέταπον κοιμημένου πενταετοῦς παιδίου. Ὁ παῖς οὗτος ἦτο ὁ μετ' ὀλίγον ἐπισκεψόμενος ἡμᾶς ξένος, ὁ αὐτοκράτωρ Δὸν Πέτρος ὁ Β', εἰς τὸν ἀφείλει ἡ Βρασιλία τὴν σήμερον εὐδαιμονίαν τῆς καὶ ἡμεῖς τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὁδῶν τῆς ἡμετέρας πρωτεύουσας.

* *

Τὴν κοιτίδα τῶν παιδίων, ὅσα μέλλουσι νὰ δοξασθῶσιν ἀνδρωθέντα, συνειθίζουσι νὰ κοσμῶσιν οἱ βιογράφοι διὰ σημείων προμηνυόντων τὴν μέλλουσαν ἀρετὴν. Οὕτω καὶ περὶ τοῦ Δὸν Πέτρου λέγεται ὅτι ἦτο πρὶν ἀτίθασος καὶ ζωηρὸς παῖς, προτιμῶν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὰ παιγνίδια τῆς μελέτης· ὅτε ἡμῶς ἔλαθε τὴν εἰδήσιν τοῦ θανάτου τοῦ πατρός αὐτοῦ, διήλθε τὴν νύκτα ἐκείνην κλαίων πικρῶς καὶ συλλογιζόμενος ὅτι ἔμενε μόνος, καὶ παρ' οὐδενὸς ἄλλου πλὴν ἑαυτοῦ εἶχε τι ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτο· νὰ ἐλπίζῃ. Τὴν ἐπιστάσαν τῆς ἔδυνηρας ἀγρυπνίας ὁ Δὸν Πέτρος ἦτο ἤδη ἀνὴρ, καί τοι μόλις δεκαετῆς τὴν ἡλικίαν. Ὡς ὁ Γαλιλαῖος δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ δονουμένην λυχνίαν, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ διατί δονεῖται, καὶ μιμούμενος τὸν Σταγειρίτην ἀπεδίωκε περὶ μέσσην νύκτα τὸν ὕπνον ἐκ τῶν βλεφάρων, ἵνα μελετήσῃ περὶ τῆς φύσεως τῶν ὄντων. Ἦλθν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἡγάπα ὁ νεανίσκος τὰς τέχνας καὶ τὴν φιλολογίαν· ταύτας ἡμῶς ἐθεώρει ἀπλοῦν ἐπιδόρπιον, ὡς παρατίθενται τὰ γλυκύ-

ματα και αι σταφυλαι μετὰ τὸ εὐχυμον και θρεπτικὸν κρέας.

Ἄξιος ἀγωγὸς τοιοῦτου παιδὸς ἦτο ὁ σεβά- σμιος και πολυμαθὴς ἐπίσκοπος Χρυσουπόλεως. Ἄλλ' ὁ ἀκράτητος πρὸς τὴν μελέτην ἀργασμὸς τοῦ μαθητοῦ περιόριζε συνήθως τὰ καθήκοντα τοῦ διδασκάλου εἰς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνθουμίζῃ αὐτῷ καθεκάστην ὅτι, πλὴν τῆς ἀποκτήσεως γνώσεων, ὁ ζῶν ἐν τῷ χοϊκῷ τούτῳ κόσμῳ ἔχει και τρεῖς ἄλλας ὑποχρεώσεις, νὰ προγεύεται, νὰ δειπνῇ και νὰ κοιμᾶται.

Ἐνῶ ὁ νεαρὸς ἡγεμὸν καθίστατο καθεκάστην ἀξιότερος οὐ μόνον νὰ βασιλεύσῃ ἀλλὰ και νὰ κυβερνήσῃ, τὰ πράγματα τῆς αὐτοκρατορίας δὲν ἠκολούθουν τὸν εὐθὺν δρόμον. Ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας συνίστατο μέχρι τοῦ ἔτους 1830 ἐξ Εὐρωπαίων ἀποίκων, γεωκτημένων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, και ἐξ ἐντοπίων, μαύρων και μιγάδων, ἡσυχῶς ἀσχολουμένων περὶ τὴν καλλιέργειαν και τὸ ἐμπόριον τῆς σακχάρου και τοῦ καφέ. Μετὰ τὴν παραχώρησιν ὅμως συντάγματος, εἰς τὰς δύο κυρίας τάξεις φιλοσόφων πολιτῶν προσετέθη και ἑτέρα, ἥτις, ἀντὶ νὰ καλλιεργῇ ἢ νὰ πωλῇ τὸν καφέ, ἐπροτίμα νὰ τὸν πίνῃ ἑτοιμον, συζή- τοῦσα ἀπὸ πρωῒας μέχρι μεσονύκτιων περὶ τοῦ μεγάλου τῆς πατρίδος, τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐλευθέρου πολίτου, τῆς δικαιοκρατίας ἀποκεντρώ- σις και τῆς ἀνάγκης ἀδδῶλου τοῦ συντάγματος ἐφρημογῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀγγλία φαίνεται προω- ρισμένη νὰ χρησιμεύῃ ὡς πρότυπον εἰς τὸ τοῦ ἀρχαίου και τοῦ νέου κόσμου τοὺς κοινοβουλευ- τικοὺς πιθήκους, οἱ θερμοὶ πατριῶται τῆς Βρα- σιλίας ἔκριναν εὐλογον νὰ διαιερωθῶσιν ἀκείνοι εἰς τέρεις και οὐζῆρους, ἐξ ὧν ἀπῆλθον ὁ τό- πος ὡς πρῶτον εὐεργέτημα ἐμφύλιον πόλεμον, ποτίσαντα ἐπὶ πέντε συνεχῆ ἔτη δι' ἀφθόνου αἵ- ματος τοὺς εὐδαίμονας ἐκείνους ἀγροῦς, οὓς ἔ- θρεξε πρότερον μόνος ὁ γόνιμος ἰδρῶς τοῦ γεωργῶ.

Ἐν τοιαύτῃ εὐρίσκοντο τὰ πράγματα δεινώ- σαι, ὅτε μεσοῦντος τοῦ ἔτους 1840, οἱ λεγόμε- νοι φιλελεύθεροι ἠττηθέντες εἰς τὰς δῆθεν ἐκλο- γὰς και μὴ ἀνεχόμενοι νὰ βλέπωσι τοὺς κα- λουμένους συντηρητικοὺς ἐντροφῶντας ἐπ' ἄπει- ρον εἰς τὴν παχύχλοον λειμῶνα τοῦ προὔπολο- γισμοῦ, ἐσκέφθησαν νὰ προσλάβωσιν ἀκούσιον σύμ- μαχον τὸν νεαρὸν ἡγεμὸνα, κηρύττοντες ἐνήλικα πλῆθῃ δεκατετραετῆ. Εὐτυχῶς ὁ παῖς οὗτος ἦτο ἡ ζωσα ἐνσάρκωσις τοῦ ποιητικοῦ οὐαίου τοῦ Πετράρχου:

Fuimo viril su giovanil flore,
ὄριμος δηλ. καρπὸς ἐπὶ ἄνθος ἑαρινοῦ.

Τὰ ὄρια τῆς «Ἰστίας» δὲν συγχωροῦσιν ἡμῖν οὐδὲ κἀν τρέχοντες ν' ἀφηγηθῶμεν τὰ καθέκαστα τῆς τριακονταπενταετοῦ τοῦ Ἀδν Πέτου βασι-

λείας. Ἀφίνοντες λοιπὸν τὴν χρονολογικὴν ἀφή- γησιν, θέλομεν περιορισθῆ εἰς γενικὰς τινας σκέ- ψεις, ὡφ' ὧν καταλαμβάνεται πᾶς ὁ ἐπισκοπῶν τὸ ἐξῆς περιέργων ἐν Βρασιλίᾳ κοινωνικῶν φαι- νόμενον, τὴν τάξιν δηλ., τὴν εὐνομίαν, τὴν ἐξῶ ὑπόληψιν και τὴν ὕλικὴν πρόδοον στερεομένης ἐν βραχεὶ χρόνῳ διὰ τῆς θελήσεως ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς ἐν χώρᾳ μαστιζομένη ὑπὸ ἐμφυλίων πο- λέμων, κατοικουμένη ὑπὸ μιγάδος και διεφθα- ρμένου ὄχλου, και ἐγκλειούση εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἀνεπτυγμένον πᾶν σπέρμα ἀποσυνθέσεως και καταστροφῆς.

Οἱ τερπόμενοι εἰς ἱστορικοὺς παραλληλισμοὺς πολλὰς δύνανται νὰ εὐρωσιν ὁμοιότητας και συμ- πτώσεις ἐν ταῖς τύχαις τῆς βρασιλιανῆς αὐτοκρα- τορίας και τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδος. Ἀμφοτέραι ἐ- ξηγήθησαν ὑπὲρ ἐθνικῆς ὑπάρξεως κατὰ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔτος 1821. Ἀμφοτέρων τὸ ἐπιχείρημα ἐπολεμήθη ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συμμαχίας τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμόνων ὡς ἀποστασία κατὰ νομίμου καθεστώτος. Ἡ ἔπειτα ἀναγνώρισις τῶν ἀποικίων τῆς νοτίου Ἀμερικῆς ἐχρησίμωσεν ὡς ἐπιχειρημα εἰς τὸν Σατωβριάνδον και τοὺς περὶ αὐτὸν φιλέλληνας, ἵνα διεκδικήσωσιν ὁμοίαν λύ- σιν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Ἡ τε Βρασιλία και ἡ Ἑλλάς, ἅμα τυχοῦσαι αὐτοπαρξίας, ἔσπευ- σαν νὰ ζητήσωσι και συνταγματικὴν συνθήκην, οὐδόλως ἀναλογισθεῖσαι εἰς ποίαν εὐρίσκοντο χροστικὴν κατάστασιν και ἐκλυσιν κοινωνικῆν. Τὸ αἰτούμενον ἀπέσπασαν ἀμφοτέραι διὰ συνωμο- σίας παρ' ἡγεμόνων ἐξίσου ἀγαπώντων τὸν τό- πον, οἵτινες ἐζήτησαν μετ' ὀλίγον νὰ ἐξουδετε- ρώσωσι διὰ τῶν αὐτῶν περιῖπου μέσων τὰ ὀλέθρια κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀποτελέσματα τοιοῦτου ἀδούρου δωρήματος. Ποτισθέντες πᾶσαν πικρίαν ἔ- λαθον ἀμφοτέραι τὴν ἐξορίαν ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀ- φροσύσεως αὐτῶν εἰς τὴν θετὴν πατρίδα. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἡ σύγχρονος ἡμῶν ἱστορία και ἡ τῆς Βρασιλίας βαδίξουσι παραλλήλων, ἐκ- τοτε ὁμοῖα. . . . ὁ μὲν Ὀθων ἐφυγεν ἄπαις, ὁ δὲ Πέτρος ὁ Α' ἀφῆκε φεύγων εἰς τοὺς Βρασιλιαν- οὺς Πέτρον τὸν Β'.

Ὁ ὑπὸ τῶν λεγομένων φιλελευθέρων κηρυχθεὶς ἐνῆλιξ δεκαπενταετής αὐτοκράτωρ εὐρέθη ἀναλα- βῶν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν διάκρισιν ἀληθοῦς κομ- ματικοῦ Ὀριστροφείου. Αἱ ἀντίπαλοι φατρία ἐ- πάλαιον πρὸς ἀλλήλας δι' ἐφημερίδων, ἀγορεύσεων ἐν ὑπαίθρῳ, συνωμοσιῶν, λιθέλλων και καλπονο- θεύσεων· οἱ δὲ ἠττώμενοι περὶ τὰς κάλπας κα- τέφευγον τὴν ἐπιούσαν εἰς τὰ ἑπλα. Εἰς τὴν ἐ- ρημοῦσαν ἀπὸ πενταετίας τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Με- γαλοῦρίου (Rio-Grande) ἀνταρσίαν προσετέθη- σαν κατὰ τὸ 1842 οἱ ἐν Ἀγ. Παύλῳ και Μινῆ σπαραγμοί. Ἡ ἀδελφοφρονία ἔληξε μετὰ τριετῆ πόλεμον διὰ τῆς κατατροπώσεως τῶν ὁμοσπο-

διακῶν, ὧν αἱ ἀρχαὶ εἶχον στενὴν συγγένειαν πρὸς τὰς τοῦ παρισινοῦ δῆμου. Μετὰ τὴν κατα- στροφήν τῆς στάσεως ὁ θρίαμβος τοῦ συντηρητι- κοῦ κόμματος ἐφαίνετο ἐπὶ τινα χρόνον στερεω- θεὶς, ὅτε αἴφνης οἱ ἀντίπαλοι κατάρθωσαν νὰ ὑπαρπάσωσι και πάλιν τὴν ἐξουσίαν. Ἐκπεσόν- τες αὐτῆς τῷ 1848 κατέφυγον κατὰ τὸ σῆμα εἰς τὰ ὄπλα πρὸς ἀνάκτησιν τῶν χαρτοφυλακίων, και τὸ ὀλημέριον αὐτῶν ἔστησαν ἐν Περναμβούκῳ, ἀνθρᾶν και παχύχλοον ἐπαρχίαν, μεταβληθεῖσαν ἀκείνην εἰς σφαγεῖον. Τοιαύτη ὑπῆρξε καθ' ὅλην τὴν ἀντιβασιλείαν και τὰ πρῶτα ἔτη ἀπὸ τῆς δῆθεν ἐπικρατικῆς τοῦ Ἀδν Πέτρου Β' ἡ πένητος ἱστορία τῆς συνταγματικῆς παραδίας ἐν Βρασι- λίᾳ, αἰσχρὸν φῶμα δόλου και βίας, ζυμωμένον δι' αἵματος και δακρύων.

Ἄλλ' ἐνῶ ἡσχημάνουν οὕτως αἱ φατρία, ὁ αὐ- τοκράτωρ ἠνδρῶτο και μὴ ἀρκούμενος νὰ βασι- λεύῃ ἐπεχείρει ἠδῆ και νὰ κυβερνᾷ.

Ἐπαρχοῦσιν ἐν τῇ πολιτικῇ ἀξιώματά τινα λαθόντα τὴν τύχην νὰ καταστῶσι δημῶδη, τὰ ὅποια ἐν τοῦτοις, ἐὰν ἀκριβέστερον ἐξετασθῶσιν, οὐδεμίαν ἄλλην φέρουσιν ὑπὲρ αὐτῶν ἀυθεντίαν πλὴν μόνης τῆς ἀδιδαιπέτου ἀναμασῆσεως ὑπὸ σμήνους ψιττακῶν. Τοιοῦτόν τι εἶναι και τὸ πο- λόκροτον ἀπόφθεγμα, τὸ ἐκφωνηθὲν ὑπὸ τοῦ Θιέρ- σου ἐν παραφορῇ ἀντιπολιτεύσεως, «ἐν συνταγ- ματικῷ κράτει ὁ βασιλεὺς βασιλεύει και δὲν κυ- βερνᾷ.» Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος ἐξαιρε- τικῶν περιστάσεων τοιοῦτόν τι σύστημα κατίσχυ- σεν ἐν Ἀγγλίᾳ, λαθὼν τὴν ἀρχὴν ἐκ μοναδικῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ σειρᾶς βλακῶν βασιλείων. Ἄλλ' ἂν αἱ περιπέτειαι τοῦ ἀγγλικῶ λαοῦ και ἡ μακρὰ ἐξίς κατέστησαν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνεπαίσθητον τὴν ἐν τῷ ῥητῷ τοῦ Θιέρσου περιεχομένην ἀντίφασιν, δὲν ἔ- πεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἀντίφασις αὕτη ἔπαυσεν ὑπάρχουσα ἀναμφισβήτητος και εἰς πάντα λογι- κὸν ἄνθρωπον καταφανῆς. Ἀνοίγων τις τὸ τυ- χὸν οἷας δῆποτε γλώσσης λεξικόν, τὸ τοῦ φιλο- σόφου Littlῆ λ.χ., τῆς λέξιν βασιλεύειν εὐρίσκει ἐρμηνευομένην ὡς ἐξῆς: «Βασιλεύω σημαίνει «κυβερνᾷ ἐπικρατικῶν τινα, φέρων τὸν τίτλον βα- »σιλείως, βασιλίσσης, αὐτοκράτορος, πριγκιπὸς » ἢ ἄλλον τοιοῦτον.» Κατὰ τοὺς ὁπαδοὺς λοιπὸν τοῦ ἀνωτέρω ἀποφθέγματος δικαιούμεθα μετ' ἰ- σσης λογικῆς νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν συνταγματικῷ κράτει ὁ βασιλεὺς κυβερνᾷ και δὲν κυβερνᾷ, ἢ, ἀφίνοντες τὰς λέξεις, νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, ἔπειδὴ ἐξαιρετικόν τι τέρας ἔτυχε βίωσιμον ἐν Ἀγγλίᾳ, τὸ τέρας τοῦτο δόναται ἐν πάσῃ χώρᾳ νὰ ἐγκλιματισθῇ και ὑπὸ πάντα οὐρανὸν νὰ εὐ- δακμῆσῃ. Ἄλλ' ὁ Ἀδν Πέτρος ἠγάπα τὴν λογι- κὴν και τοὺς ὑπηκόους του και ἀπεστρέφετο τοὺς πιθήκους.

Πρὸς σωφρονισμὸν τῶν πιθήκων τούτων δὲν ἔ- κρινεν ἀναγκαῖον οὔτε εἰς ἐκνομα μέτρα νὰ κα- ταφύγῃ οὔτε κἀν τὰς βασιλικὰς αὐτοῦ προνομίας

νὰ μεταχειρισθῇ κατακέρως ἐναντίον αὐτῶν. Ἡ θέσις αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν ἀσχημονούντων κομ- μάτων πολὺ ὁμοιάζε τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγ. Βασι- λείου περιγραφείσαν τοῦ χριστιανοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἔθνικῶν. Ὁδηγὸν ἔχων μόνην τὴν βασιλικὴν αὐ- τοῦ συνείδησιν, ἴτατο ὑψηλὰ ἀκίρητος πρὸς πᾶ- σαν φαιτασία και ἐπαρῆ. Μετ' οὐδεμιᾶς συ- νεμάχει φατρία; θηρεῶν ἀξίαν βασιλικῆς ἰ- σχίος και ὡς ἐκ τούτου οὐδεμιᾶ; εὐρέθη ποτε ἔ- χων συμφέρον νὰ κρύψῃ τὰ αἰσχη ὑπὸ τὰς πτυ- χὰς τῆς βασιλικῆς παρφόρας. Ἄνὰ μέσον αὐτοῦ και ὑπουργοῦ, ἔστω και πλειοψηφοντος, ὅστις ἐτόλμα νὰ ὑποβάλλῃ αἰσχρὰ εἰς τὴν βασιλικὴν ὑ- πογραφὴν, καθίστα διαιτητὴν τὸν λαὸν του, ἔχων ἀείποτε κατὰ νοῦν τὸ λόγιον τοῦ γάλλου ποιητοῦ «βει ὀλόκληρον ἔθνος ὁμοῦ λαμβανό- μενον εἶναι τίμιος ἄνθρωπος.» Οἱ οὕτως ἀσπλάγ- χως εἰς τὸ βῆμα τῆς κοινῆς γνώμης συρμένοι φατριᾶρχαι ἐσφάδαζον και ἐλύσσαν ὡς δαίμονες δι' ἀγιάσματος φαντισθέντες, ἐσυκοφάντων πι- πτοντες τὸν ἡγεμόνα, ἐκρήμνιζον ἐν τῇ Βουλῇ διὰ συνασπισμῶν τοὺς διαδόχους, ὑφαίνον ἐν τῷ ἀκότει συνωμοσίας ἢ διήγειρον ἐν ταῖς ἐπαρ- χίαις στάσεις κατὰ τυράννου, μὴ στέργοντες νὰ μεταβληθῇ εἰς μηχανικὸν ὑπογραφεῖ τῶν ὑπο- βαλλομένων αὐτῷ πρὸς λήστευσιν τοῦ λαοῦ χέ- ριν τῆς σπείρας τῶν διαταγμάτων. Ὅκτω ὀλό- κληρα ἔτη διήρκεσεν ἡ τοιαύτη πάλη, καθ' ἣν μόνον ἔπλον μετεχειρίσθη ὁ αὐτοκράτωρ τὴν ἄρ- νησιν εἰς πάντας ἄνευ διακρίσεως κόμματος ἢ προσώπου τῆς κυρώσεως παντὸς μέτρου, προφανῶς ἐπιζήμιον εἰς τοὺς ὑπηκόους, και τὴν ἐκκλυσιν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην. Κατὰ τὴν περιόδον ταύτην πυκναὶ διεδέχοντο ἀλλήλας αἱ πτώσεις κυβερνή- σεων, τῶν Βουλῶν αἱ διαλύσεις και αἱ κατὰ στα- σιωτῶν ἐκστρατεῖαι. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἐπέλαμψεν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ πανταχοῦ ὑπάρχουσα πλειο- νοψηφία τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας και τῆς τάξεως ἀποζώντων ἀπέστρεψε μετὰ βδελυγμίας τὸ πρό- σωπον ἀπὸ τῶν φατριαστικῶν ὀργίων. Ἡ ἐν Περ- ναμβούκῳ στάσις ὑπῆρξε τὸ κύκνειον ἄσμα τοῦ ὀνήσκοντος φατριασμοῦ· κατασταλείσης δὲ αὐ- τῆς, ἀνιδρῶτο τὴν ἐπιούσαν ἐν τῷ ἀκυβερνήτῳ ἔ- κεινῳ τόπῳ κυβερνήσις ἐκ τιμίων ἀνθρώπων, διαρκέσασα δεκατέσσαρα ἔλα ἔτη και μεταβα- λοῦσα εἰς ἀνθρῶν και εὐνομούμενον κράτος τὸ πρὶν πανδαιμόνιον τῶν κομμάτων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ τοιοῦτον κατάρθωμα οὐδόλως ἐμπόδισε τοὺς ζηλωτὰς τῆς ἀγγλικῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ στέμματος νὰ ὀνομάσωσι τὴν ἀκοίμητον μέρι- μναν και διηνεκῆ ἐργασίαν τοῦ ἡγεμόνος ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων του ἀντισυνταγματικῶν σφετερι- σμῶν προνομίου, ἀνήκοντος εἰς μόνον τὸ ὑπουρ- γεῖον και τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ κοινοβουλίου. Πρέπει ὅμως και νὰ σημειώσωμεν ὅτι, ἂν τοιοῦ- τον σύστημα παρεδέχετο ὁ Ἀδν Πέτρος ἐν Βρασι- λίᾳ, ὀδηγὸς τῆς πορείας του ἔπρεπε νὰ ἦναι ὁ ἔ-

ξής συλλογισμός: « Ἀφοῦ οἱ ὑπὸ κούμου εἶναι ἀ-
 » γέλη μὴ γινώσκουσα νὰ μεταχειρισθῆ τὴν ψήφον
 » τῆς, συνταγματικόν μου καθήκον εἶναι νὰ πα-
 » ραδώσω αὐτὴν ἀνυπεράσπιστον εἰς τοὺς κομμα-
 » τικοὺς λύκους. »

Στερωθείσης τῆς τάξεως, ὁ αὐτοκράτωρ ἐστρε-
 φεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν δραστηριότητα εἰς τὴν ἀ-
 νάπτουξιν τῶν ἀνεξαντλήτων πόρων τῆς αὐτο-
 κρατορίας, ἃν τὸ πλεῖστον μέρος ἔμενον ἀχρη-
 στον ἕνεκα τῆς παντελοῦς σχεδὸν ἄλλειψεως ὁ-
 δῶν καὶ διαπορμεύσεως. Ἡ ἐγγύησις τόκου ἐ-
 πτά τοῖς ἑκατὸν ἤρκεσεν ἵνα καλυφθῆ ἐν βραχεῖ
 χρόνῳ ἡ ἀπεράντος ἐκείνη χώρα διὰ δικτύου σι-
 θεροδρόμων, καὶ συνδεθῆ μετὰ τῆς Βερόνης δι'
 ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας, ἐνῶ στολίσειαι ἐλαφρο-
 τέραν σκαφῶν ἐσχιζόν τὰ ὕδατα τῶν Ἀμαζώνων,
 τοῦ Μαδεΐρου καὶ τοῦ Μεγαλορβίου. Ἄριστον εὐερ-
 γέτημα τῆς ἀρτισυστάτου συγκοινωνίας ὑπῆρξεν
 ὁ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν πενταπλασιασμός
 τῶν δημοσίων προσόδων. Οἱ πρὶν νωθροὶ Βρασι-
 λιῶται κατελήφθησαν ὑπὸ πυρετώδους πρὸς τὴν
 ἐργασίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν συνταγματικὸν
 ὄργανον, πολὺ δημοφιλῶν τὸν πρὸ τριετίας κα-
 ταλαβόντα καὶ τὰς Ἀθήνας. Τὰ ἀποτελέσματα
 ὅμως αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἐκεῖ πολὺ διάφορα τῶν
 παρ' ἡμῖν. Ἀν ἐνοσθ βεβαίως διὰ τούτου ὅτι, ἐν
 τῷ πλήθει τῶν συστηθεισῶν τότε ἐταιριῶν, δὲν
 ὑπῆρχον καὶ ἐν Ρίῳ Ἰανείρῳ ὀλίγαι τινες δημοφί-
 λουσαι τὰς Ἀθηναϊκὰς ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδρυσάντων
 τὰς τοιαύτας πολλοὶ μὲν ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὰς
 φυλακὰς, οὐδεὶς δὲ ἐφάνη εἰς τὰς αἰθούσας τῶν
 ἀνακτόρων τοῦ Χριστοῦ ἐπιδεικνύων τὸν ἀ-
 στέρα τοῦ Νοτίου Σταυροῦ. Ὁ Δὸν Πέτρος, ὠφε-
 λούμενος ἐκ τῆς πείρας τῶν ἀλλαχού συμβάντων,
 καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι τοῦ κερδοσκοπικοῦ βεβύματος
 πρέπει ἐν κράτει ἀρτισυστάτῳ νὰ ἐπισκοπῆται
 ἡ διαύθυνσις καὶ νὰ ὀχυρώνωνται αἱ ὄχθαι, ἵνα
 μὴ μεταβληθῆ εἰς χεῖμαρρον ἐρημώσεως, ὡς συ-
 νέθη παρ' ἡμῖν.

Ἐνθὲ τὸ πρὶν ἐνδιαίτημα τῶν κηφῶνων μετα-
 βάλλετο εἰς ἄκονον κυψέλην μελισσῶν, ὁ αὐτο-
 κράτωρ, ἀπαλαχθεὶς τῶν πολιτικῶν περισπα-
 σμῶν, περιήρχετο τὴν Βρασίλιαν, ἵνα ἰδίως ὁμ-
 μασιν ἐξετάσῃ τίνι τρόπῳ ἐδιοίκουν οἱ κύριοι νο-
 μάρχαι τὰς ἐπαρχίας. Ὁ ἐνθουσιασμός μὲν οὐ
 ὁ λυδὸς ὑπεδέχετο τὸν λυτρώσαντα αὐτὸν ἀπὸ
 τῶν δυνάων τοῦ φατριασμοῦ καὶ δοτῆρα ει-
 ρήνης καὶ εὐνομίας ἦτο ὄντως ἀπερίγραπτος.
 Τὴν διάβασιν αὐτοῦ μετέβαλλε πανταχοῦ, ἄ-
 νευ τοῦ ἐλαχίστου ἀστυνομικοῦ προγράμματος,
 ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ εἰς θριαμβευτικὴν πορείαν.
 Ἄλλ' ὁ αὐτοκράτωρ ὀλίγιστον ἔδαπανα χρόνον
 εἰς παρατάξεις, σταθμοῦς ὑπὸ ἀψίδας καὶ προσ-
 λαλιῶν ἀνταλλαγῶν. Ἐχων σημειωματάριον ἀνὰ
 χεῖρας συνέλεγεν ἀκριβῶς περὶ πάντων πληρο-
 φορίας, ἐξήταξε σχέδια ἐπαρχιακῶν βελτιώσεων
 ἢ ἡκροῶτο παράπονα ἀδικηθέντων' καθότι πρῶ-

τιστον αὐτοῦ μέλημα ὑπῆρξεν αἰετοτε ἢ ἐν τῷ
 κράτει τοῦ ἀμεμπτος ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης
 καὶ ἐθεώρει ἑαυτὸν ὑπεύθυνον διὰ πάντα ὑπὸ
 ὑπαλλήλου, οὐ ὑπέγραψε τὸν διορισμὸν, γενο-
 μένην κατάχρησιν ἢ ἀδικίαν. Πολλάκις ἀναγι-
 νώσκοντες εἰς τὰς ἡμετέρας ἐφημερίδας τὰ ἐν
 Μεσσηνίᾳ ἄθλα τῶν ἐνόρκων, μαρτύρων, παρί-
 δρων καὶ ὑπουργικῶν φυγοδίκων, τερπόμεθα ἀ-
 ναλογιζόμενοι ὁποῖαν σωτήριον ἐπιβρόχην ἤθελεν
 ἀσκήσει μία μόνη εἰς τὰ κοιμητικὰ ἐκεῖνα κα-
 ταγῶγια μετὰ μάλιστα ἐμφάνισις τοιοῦτου ἀ-
 δεκάστου κριτοῦ.¹

Ἡ ἀνέφελος αὕτη εὐημερία, ἡ ἀπὸ δέκα ἤδη
 ἐτῶν διαρκούσα, ἐτρυάχθη αἰφνης τῷ 1862 ὑπὸ
 τοῦ πρέσβους τῆς Ἀγγλίας, αὐθαίρετως ἀπα-
 τοῦντος ἀποζημιῶσιν ἐξακισχιλίων λιρῶν, πολὺ
 ὁμοιάζουσαν τὴν παρ' ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ Πασιφίλου
 ἀπαιτηθεῖσαν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων εἰσπρα-
 τομένην, ἥτοι διὰ διαταγῆς εἰς τὸν ναύαρχον
 τῆς εἰς τὰ νότια ὕδατα ἀγγλικῆς μοίρας νὰ
 καταλαμβάνῃ βρασιλικὰ πλοῖα μέχρις ἐξοφλή-
 σεως τοῦ ἄνω ποσοῦ. Ἡ ἀπαίτησις ἦτο τοσοῦ-
 τον προφανῶς ἀδικος καὶ τῆς εἰσπράξεως ὁ τρό-
 πος αὐθαίρετος καὶ ἀγροίκος, ὥστε ὀλόκληρος
 τῆς πρωτευούσης ὁ πληθυσμός, ὑπὸ ἀδιηγήτου
 κηταληφθεὶς ὀργῆς, συνέβρευσεν ἀθρόος μετὰ
 σημαίων ὑπὸ τὰ ἀνάκτορα, προσφέρων εἰς τὸν
 ἡγεμόνα τὴν περιουσίαν καὶ τὸ αἰμά του πρὸς
 ἐκδίκησιν τῆς γενομένης ὕβρεως. Ἀλλὰ τὰ ἀπί-
 ραντα τῆς Βρασιλίας παράλια οὐδὲν ὑπῆρχε
 τότε νὰ ὑπερασπίσῃ ἀξιόμαχον πλοῖον, τὴν δὲ
 εὐθύνην καταστροφῆς βεβαίως οὐδεμία ἠδύνατο
 κυβερνήσις ν' ἀναλάβῃ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἠναγκά-
 σθη νὰ ὑποκύψῃ, διὰ τοῦ τρόπου ὅμως τῆς ὑ-
 ποχωρήσεως κατήγαγεν ἀληθῆ θριαμβὸν παρὰ
 τῆ κοινῇ γνώμῃ, διατάξας τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀντι-
 πρόσωπον αὐτοῦ νὰ ρίψῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ
 Ἀγγλοῦ ὑπουργοῦ ἐξακισχιλίας λίρας καὶ νὰ
 καταλίπῃ αὐθημερὸν τὸ Λονδίνον.

Τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀδόξου ταύτης ἀγγλικῆς
 νίκης, ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς Βρα-
 σιλίας μία ἀντήχει ὁμόφωνος κραυγὴ ἢ ἀπό-
 κτησις στόλου δι' ἐθνικῆς συνεισφορᾶς² καὶ
 αὐθημερὸν συνεστήθησαν ἐπιτροπαι πρὸς εἰσπρα-
 ξιν ἐράνων. Ἡ αὐτοκρατορία εἶχε πρόσδοτον δια-
 κοσίων ἑκατομμυρίων φράγκων, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ
 ἐπιχορήγησιν μόνον δύο. Ἐκ ταύτης ἔσπευσεν νὰ
 προσφέρῃ τὸ πέμπτον, ἥτοι τεσσαρακοντάκις
 μυρία φρ. ἐτησίως καὶ διαρκῶς ὑπὲρ τοῦ στόλου.
 Ἐὶς βασιλικὸν παράδειγμα ἐμιμήθησαν ἡλεκτρι-
 σθέντες οἱ αὐλικοὶ, οἱ ὑπάλληλοι πάσης τάξεως
 καὶ ἀξιοματικοὶ παντὸς βαθμοῦ, νομίζοντες ὅτι
 εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος πρέπει πρῶτον νὰ
 συνεισφέρωσιν οἱ ἐκ τοῦ ταμείου αὐτῆς ἀποζώ-

1. Ἡ ὑπόληψις τοῦ Πέτρου Β' ἐπὶ εὐθυκρίσι εἶναι τοιαύτη,
 ὥστε ἐξελίχθη παρὰ τῶν Ἰννομένων Πολιτικῶν ὡς διαίτη-
 τῆς κατὰ τὴν πολυκράτον περὶ Ἀ λ α β ἄ μ α ε διαφορᾶν.

τες. Τῶν πλουσιῶν πολιτῶν αἱ συνεισφοραὶ ὑ-
 πῆρξαν ὄντως μυθώδεις, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πενέστε-
 ροὶ ἠμιλλῶντο ν' ἀναδειξώσιν ὅτι ἡ κακοπάθεια
 καὶ αἱ στερήσεις δὲν ἐμάραναν εἰς τὰ στήθη των
 τὸν πατριωτισμὸν. Ἐν τούτοις ὁ αὐτοκράτωρ
 ἐπεσκέπτετο καθημερινῶς τὰ ναυπηγεῖα, τὰ ὀ-
 πλοστάσια, τοὺς λιμένας καὶ τοὺς νεωσοίκους,
 ἐκπλήσων διὰ τῆς ποιικιλίας καὶ τῆς εἰδικότη-
 τος τῶν γνώσεών του ἑκάστου κλάδου τοὺς μη-
 χανικοὺς, τὰς δὲ ἐσπέρας ἔδαπανα ἐξελέγγων
 τὴν διαχείρησιν τοῦ κατ' ἐκάστην ὀγκουμένου
 πατριωτικοῦ ἐράνου. Μετ' ὀλίγον εἰς τοὺς ἑρ-
 μους τῆς χθὲς ἀόπλου Βρασιλίας ἐσάλευον ἐξή-
 κοντα ἀτμοκίνητα σκάφη, ἐν οἷς εἴκοσι θωρα-
 κωτά. Ὅτε δὲ ἐκ τοῦ στόλου τούτου, τοῦ διὰ
 τῆς βασιλικῆς πρωτοβουλίας καὶ δωρεᾶς κατὰ
 μέγα μέρος ναυπηγηθέντος, ἡ εὐγνώμων Βρα-
 σιλία ἠθέλησε ν' ἀποσπάσῃ ἐν μόνον πλοῖον, ἵνα
 προσφέρῃ αὐτὸ εἰς τὸν ἀποδημοῦντα αὐτῆς αὐ-
 τοκράτορα ὡς θαλαμηγόν, ὁ Δὸν Πέτρος ἀπο-
 ποιήθη θεωρησῆς ἄσκοπον τὴν δαπάνην καὶ ἀ-
 πῆλθεν εἰς Εὐρώπην λαβὼν παρ' ἀτμοπλοικῆς ἐ-
 ταιρίας εἰσιτήριον ὡς ἀπλοῦς ἐπιβάτης. Πιστεύο-
 μεν δὲ ὅτι μετὰ τοιοῦτον βασιλικὸν παράδειγμα,
 οὐδεὶς ἐν Βρασίλιᾳ ὑπουργὸς ἐτόλμησε νὰ ἐκ-
 πέμψῃ εἰς περιόδειαν τὰ τέκνα ἢ τοὺς κηφῶνας
 του διὰ δημοσίων ἀνθράκων.

Ὁ ἀρτιγέννητος στόλος ἔμελλε μετ' οὐ πολὺ
 νὰ δεχθῆ τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός, πλέων πρὸς
 σωφρονισμὸν τοῦ θρηϊώδους Προέδρου τῆς Πα-
 ραγουάης. Μὴ δυνάμενοι ἐν τῇ συνοπτικῇ ἡμῶν
 ἀφηγήσει ν' ἀκολουθήσωμεν τὰ πλοῖα καὶ τὰ τάγ-
 ματα τοῦ Δὸν Πέτρου εἰς τὴν ὀκταετη ταύτην ἐκ-
 στρατείαν, τὴν ἀπολήξασαν διὰ τῆς ἐξοντώσεως
 τοῦ δημοκρατικοῦ τυράννου, περιοριζόμεθα εἰς
 μίαν μόνην ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαν παρατήρησιν,
 ὅτι ἂν ἠλήθευε πρὶν ἡ παροιμία «Si vis pacem,
 para bellum,» οὐχ ἦττον ἀληθεύει σήμερον ὅτι
 τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης εἶναι ἡ ἀρίστη πρὸς πόλεμον
 προπαρασκευή. Τὰ τρόπαια τῶν Βρασιλιανῶν ὁ-
 φείλονται μὲν καὶ εἰς τὴν καρτερίαν τοῦ στρα-
 τοῦ, ἀλλ' ἔτι μάλλον εἰς τὴν διὰ τιμίας διαχει-
 ρήσεως δεκαπλασιασθεῖσαν πρόσδοτον τῶν τελω-
 νείων τῆς πρωτευούσης, ἥτις ἐπὶ ὀκτὼ κατὰ
 συνέχειαν ἔτη παρεῖχεν ἀνθράκας εἰς τὰ πλοῖα,
 σφαίρας εἰς τὰ πυροβόλα καὶ ἄρτον εἰς τὸν στρα-
 τιώτην. Ἄν τὸ πάλαι ὁ πόλεμος ἦτο σύγκρου-
 σις ὄγκων σιδήρου καὶ ἀνθρωπίνης σαρκός, σήμε-
 ρον κατέστη σύγκρουσις πρὸ πάντων ὄγκων χρυ-
 σίου, καθ' ἣν ἤθελεν ἠττηθῆ πιθανῶς ἡ Βρασι-
 λία, ἂν ἀπεδύετο εἰς τὸν ἀγῶνα, ὅτε ὀλόκληρος
 αὐτῆς ὁ προὑπολογισμὸς μάλις ἐξήρκει εἰς τοὺς
 φατριαρχαί πρὸς ἀγαρὰν ἡμεροβίου πλειονο-
 ψηφίας.

Ἀπαλλάξας τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ ἀπὸ παν-
 τὸς ἐξωτερικοῦ ἢ ἐμφυλλίου κινδύνου, ὁ αὐτοκρά-
 τωρ ἠδυνήθη ἔκτοτε ν' ἀσχοληθῆ ἀπεριπέπαστος

πρὸς μεταβολὴν τοῦ κράτους του εἰς πρότυπον
 βασιλείου ἐν τῇ Δύσει. Κατήργησε τὴν δου-
 λεμπορίαν, τὸ χειροφίλημα καὶ τὰς σωματικὰς
 ποινὰς. Διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκλογικοῦ
 συστήματος ἐματαίωσε τὰς καλπονοθεύσεις, τὰς
 δὲ ἐπεμβάσεις κατήρθησε νὰ περιστεῖλῃ διὰ νό-
 μου, ἀπαγορεύοντος τὴν παροχὴν οἰουδήποτε διο-
 ρισμοῦ εἰς ὑποψήφιον ἢ εἰς βουλευτὴν ἐξ ἡμῶν
 πρὸ τῶν ἐκλογῶν καὶ ἰσαριθμοῦ μετὰ ταύτας.
 Ἄν δὲ καὶ αἱ προφυλάξεις αὐταὶ φανῶσιν αὐτῷ
 ἀνεπαρκεῖς κατὰ τοῦ φατριασμοῦ, ὁ Δὸν Πέτρος
 προτίθεται ν' ἀποταθῆ θάρβροντως εἰς τοὺς ὑ-
 πηκόους του, ζητῶν ἔτι ριζικωτέρας τοῦ συντάγ-
 ματος μεταρρυθμίσεις, διότι θεωρεῖ κίνδυνον
 καὶ μόλυσμα τῆς πολιτείας τὴν ὑπαρξιν εἰκονι-
 κῶν νόμων, οὐδένα ἄλλον ἐχόντων προορισμὸν
 εἰμὴ μόνον νὰ νοθεύωνται καθ' ἐκάστην.

Ὁ λάτρις πάσης ἐπιστήμης ἡγεμὼν ἐπόμενον
 ἦτο ν' ἀναδειχθῆ ἐνθερμὸς τῆς παιδείας προστά-
 τῆς. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο προτιμήσας τῆς
 ἐπιδείξεως τὴν οὐσίαν ἐνόησεν ὅτι ἐν κράτει συν-
 ταγματικῷ, ὅπου ἕκαστος πολίτης μετέχει διὰ
 τῆς ψήφου του τῆς πολιτείας, πρωτίστῃ παρι-
 στατο ἀνάγκη νὰ ἡξέωρῃ ὁ μέτοχος οὗτος ν' ἀ-
 ναγινώσκῃ, ἵνα μὴ ἡ ψήφος αὐτοῦ ἀποθῆ ξυρά-
 φιον εἰς χεῖρας πιθήκου. Πάσας λοιπὸν τὰς προσ-
 παθείας ἐνέτεινεν εἰς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐπέκτα-
 σιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὑπὲρ ἧς το-
 σαυτὰ ἀνήγειρεν ἀπεράντα μεγαλοπρεπῆ σχο-
 λεία καὶ τοιαύτην ὥριον λέοντειον μερίδα ἐκ τοῦ
 προὑπολογισμοῦ τῆς παιδείας, ὥστε παρέσχεν
 ἀφορμὴν πατριωτικῆς φλυαρίας εἰς τοὺς οἰκono-
 μολόγους τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Ἀφ' ἐτέρου ὅμως
 κατέβαλλεν οὐχὶ ἐλάσσονας προσπαθείας, ἵνα τὴν
 ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν περιστεῖλῃ ἐντὸς εὐλόγων
 ὄρων. Πρὸς τοῦτο ἤρκεσεν ἡ δικαία αὐτοῦ ἀπαί-
 τησις μείζονος αὐστηρότητος καὶ εἰλικρινείας
 κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, αἵτινες ἐπὶ
 τῆς παντοκρατορίας τῶν κομμάτων εἶχον κα-
 ταντήσει οὐχ ἦττον τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν
 εἰκονικαί. Ἐκ τῆς εὐκολίας ταύτης ὀφελούμενοι,
 ἔβινον τὸ ἄρτορον ἵνα συρρέουσιν εἰς τὰς σχο-
 λὰς τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἰατρικῆς στίφη φυγο-
 πόνων, πρὸς ἀπόλαυσιν πτυχίου, χρησιμεύοντος
 αὐτοῖς, ὡς τὸ δίπλωμα εἰς τὰ καταδρομικὰ
 πλοῖα, πρὸς λήστευσιν τῶν πολιτῶν ἢ ἀπαίτη-
 σιν ἔρτου παρὰ τῆς φατρίας. Ἡ μεταρρυθμίσις
 αὕτη προὐκάλεσε θορυβώδεις διαδηλώσεις ὑπ' αὐ-
 τὰ τὰ παράθυρα τῶν ἀνακτόρων. Ἄλλ' ὁ αὐ-
 τοκράτωρ ἔμεινεν ἀκράδαντος, φρονῶν ὅτι οὐδε-
 μίαν ἔχει ἡ πολιτεία ὑποχρέωσιν ν' ἀπολύῃ ἀνά-
 πᾶν ἔτος κατὰ τῆς κοινωνίας πτυχιούχων ἀγέ-
 λην ἀνορθογράφων θεσπεθῶν ἢ δὲ αὐστηρό-
 τῆς δὲν περιορίσθη εἰς μόνους τοὺς φοιτητάς.
 Πρὶν ὑπογραφήν οἰουδήποτε καθιγητοῦ ὁ διορι-
 σμός, παρακαλεῖται ὁ ὑποψήφιος νὰ τιμῆσῃ τὸν
 αὐτοκράτορα δι' ἐπισκέψεως ἡμισίας ὥρας' λέ-

γεται δὲ, ὅτι οἱ πλείστοι υπερβαίνουν ὠχρίωντες τὴν φιλίαν τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σπουδαστηρίου. Ταῦτα γράφοντες κάλλιστα γνωρίζομεν ὅτι τὸ συζητῆν «de omni re scibili», ἥτοι ἡ πανδαημοσύνη εἶναι χίμαιρα μεσαιωνική, ὃ δὲ Δὸν Πέτρος, ὅσον σοφός καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ἀδύνατον εἶναι ὅλα νὰ τὰ γνωρίζῃ. Οὐχ ἤττον ὁμως πιστεύομεν ὅτι διὰ τῶν ὁπῶν τοιοῦτου κοσκίνου δυσκόλως ἤθελον περάσει οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ πανεπιστημιακῆς ἔδρας διδάσκοντες ὅτι «σκοπὸς τῶν ἀεροστάτων εἶναι ἡ ἐγγυτέρα ἐξέτασις τῶν ἀστέρων.»

Εἰς τοὺς ἀποροῦντας πῶς δύναται εἰς μόνος ἀνθρώπος εἰς τόσας φροντίδας νὰ ἐπαρξῆ, ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλουστάτη. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐγγείρεται καθεκάστην ἅμα τῇ αὐτῇ· ἐπειδὴ δὲ ἀνισότης ἡμερῶν δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ εὐδαίμονι ἐκεῖνῃ χώρᾳ, ἡ ἔγερσις αὐτοῦ συμπίπτει τακτικῶς τὴν ἑκτὴν ὥραν, ἀπὸ ταύτης δὲ μέχρι τῆς κατὰ τὸ μεσονύκτιον κατακλίσεως μεσολαβοῦσιν ὥραι δεκαεκτῶ, τὰς ἑποίας ὁ Δὸν Πέτρος δαπανᾷ ἐργαζόμενος καὶ διασκεδάζων. Ἄλλ' αἱ ὥραι τῆς διασκεδάσεως, δαπανώμεναι εἰς περιπάτους εἰς τὰ ὄχρωμάτα, ἐπισκέψεις βιομηχανικῶν καταστημάτων, ἐμφανίσεις εἰς τοὺς συλλόγους καὶ τὰ σχολεῖα καὶ συνδιαλέξεις ἐν αἰθούσῃ χοροῦ μετὰ ξένων ἢ αὐτοχθόνων σοφῶν, οὔτε διὰ τὸν αὐτοκράτορα οὔτε διὰ τοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀπολεσθεῖσαι. Τὸ τοιοῦτον σύστημα ἐνθυμίζει τὸν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Λόρδου Chesterfield πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ὀρισμὸν τῆς διασκεδάσεως: «Ἡ διασκεδάσις λογικοῦ ὄντος δὲν συνίσταται εἰς τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἀσχολίας, ἀλλ' εἰς τὴν μετὰ βίας ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην.»

Τὸν τοιοῦτον ὄντα καὶ τοιαῦτα κατορθώσαντα βρασιλιανὸν ἡγεμόνα ἐνημερίσθησαν οἱ βιογράφοι, ἐξετάζοντες ἕκαστος αὐτὸν ἀπὸ διαφόρου ἀπόψεως, νὰ παραβάλωσι πρὸς πλείστους πολὺ ἀλλήλων διαφέροντας μονάρχας τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ μὲν πρὸς τὸν Οὐεσπασιανὸν, διότι ὡς ἐκεῖνος ἐπούλωσε τὰς πληγὰς τῆς πατρίδος, οἱ δὲ πρὸς τὸν Τίτον διὰ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας, ἄλλοι πρὸς τὸν Αὐγουστον διὰ τὴν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγάπην. Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἀγαπῶμεν τὰς τοιαύτας συγκρίσεις, εὐρίσκοντες πάντα τοιοῦτον, ἔστω καὶ δίκαιον, παραλληλισμὸν, ζῶντος ἀνδρὸς πρὸς Ἑλληνα ἢ Ῥωμαῖον, ἀπόζοντα σχολαστικότητας ἢ δρέξας παρασῆμου. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ καταφύγωμεν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν ξένου εἰς κλασσικὰς ἀναμνήσεις, προτιμῶμεν νὰ παραχωρήσωμεν τὸν λόγον εἰς τὴν εὐγλωττίαν τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἀριθμῶν.

Ὅτε ἀνέβη ὁ Δὸν Πέτρος ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἡ Βρασιλία εἶχε πρόσδοτον τεσσαράκοντα ἑκατομμυρίων, σήμερον δὲ διακοσίων. Τῇ 1834 μὴ

ὑπάρχοντος οὐδὲ πῆχως ἀμαξίτης ὁδοῦ, μόνον μέσον συγκοινωνίας ὑπῆρχεν ἡ βία τῶν ἡμιόνων· σήμερον δὲ ὁλόκληρος ἡ χώρα διασχίζεται ὑπὸ ἀμαξιτῶν λεωφορῶν καὶ ὁ συριγγμὸς τοῦ ἀτμοῦ ἀντηγεῖ εἰς τὰς ἐρημίας ὅπου χθὲς ἀντήγει μόνος ὁ τοῦ ψιττακοῦ καὶ τοῦ κροταλίου. Ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, τῆς παιδείας καὶ τῆς εὐημερίας ἡ ἀρτιγέννητος Βρασιλιανὴ αὐτοκρατορία ἐλαττοῦται μόνων τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, τῶν πρεσβυτέρων αὐτῆς κατὰ ἡμῖν αἰῶνα, καὶ σπεύδει νὰ τὰς φθάσῃ. Τὴν ὁδὸν ταύτην πρὸς τὴν πρόσδοτον διήνυσεν ἡ Βρασιλία καὶ ἐφθασεν ἐκεῖ ὅπου σήμερον εἶναι, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς χρονικὴν περιόδον καὶ ἦν καὶ οἱ Ἕλληνας ἡμεῖς, ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐφθάσαμεν ὅπου σήμερον εὐρίσκόμεθα. Ἐπιθεσάντες ἤδη ἀνωτέρω κατὰ πόσον αἱ πολιτικαὶ περιπέτειαι, δι' ὧν διήλθον ταυτοχρόνως σχεδὸν τὰ δύο ἔθνη ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, διαφέρουσαι μόνον κατὰ τὴν λύσιν, μένει ἡμῖν μόνον νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ μιγὰς τῆς Βρασιλίας πληθυσμὸς εἶναι ἀσυγκρίτως τοῦ τῆς Ἑλλάδος χείρων, πολὺ δὲ τῶν ἡμετέρων ἀγριώτεροι οἱ κομματάρχαι, τέσσαρας κατὰ σειρὰν ἐγγεραντες αἱματηρὰς ἐπανάστασεις, τὰς ὁποίας διεδέχθη ἐξωτερικὸς πόλεμος ὀκτὼ διαρκέσας ἔτη. Ἄλλὰ πάσας τὰς πληγὰς ἤρκεσε νὰ ἐπούλωσῃ ὁ ἅγιος ἰδρώς τοῦ γεωργοῦ, ἅμα κατάρθρωσεν ὁ αὐτοκράτωρ ν' ἀσφαλίῃ τὸ προῖδον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ βδελυροῦ κηφήνος. Ἡ ἐξασφάλισις αὐτῆ ἀποτελεῖ καὶ ἡμῶν τὸν κάλλιστον τοῦ πτέμματος τοῦ Δὸν Πέτρου μαργαρίτην. Τὴν Βρασιλίαν ἔσωσε καὶ ἐδόξασεν ὁ καφεὶς, ὡς ἠδύνατο ἴσως νὰ σώσῃ καὶ τὴν Ἑλλάδα ἢ σταφίς, ἂν εὐρίσκετο καὶ παρ' ἡμῖν ὁ δυνάμενος νὰ θέσῃ τὸν κηφήνα πρὸ τοῦ διλήμματος, ἢ νὰ σκάψῃ ἢ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης.

Φοβοῦμενοι μὴ καὶ ἄλλιν ἐκ παρεξηγήσεως κατηγορηθῶμεν ὡς ἀποκλίνοντες πρὸς τὸν ἀπολιτισμὸν, περαινόμεν τὴν βιογραφικὴν ταύτην μελέτην δι' ἐπιχειρήματος πηγάζοντος ἐξ αὐτῆς ὑπὲρ τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν, τοῦ ἑξῆς: ὅτι ἐκ πάντων τῶν πολιτευμάτων μόνον τὸ κατὰ σύνταγμα, διχάζον εἰς δύο ἴσα μέρη τὴν ἐξουσίαν, σαλεύει τὰ ἔθνη ἐπὶ διπλῆς ἀγκύρας, ὧν μία μόνη, ἂν τύχῃ σερεά, ἀρκεῖ πρὸς σωτηρίαν. Διερχόμενοι τὰς δέλους τῆς συγχρόνου ἱστορίας, βλέπομεν τὴν μὲν Ἀγγλίαν κατορθοῦσαν δι' ἀγαθοῦ κοινοβουλίου νὰ ὑψωθῆ εἰς τὸ αἰώνιον τῆς εὐημερίας ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αἰσχροῦ βασιλέως, τὴν δὲ Βρασιλίαν ἀναδύουσαν ἐκ τοῦ χάους διὰ τῆς ἀρετῆς ἐνὸς μόνου ἀνδρὸς, κατισχύοντος ὀλοκλήρου κομματικοῦ θηριοτροφείου. Ἄλλὰ τὰ δύο ταῦτα παραδείγματα, ἐνῶ τόσον εὐγλώττως ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν συνηγοροῦσιν, ἀποδεικνύουσι συγχρόνως πόσον ἀδικαιολόγητος εἶναι συνταγματικὸς βασιλεὺς, ἀποδίδων τὴν ἀ-

ποτυχίαν τοῦ πρὸς βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων εἰς τὴν αἰσχρότητα τῶν φατριῶν, ἢ βουλευτῆς ἐπιβρίπτων εἰς τὴν τύφλωσιν καὶ τὸ πείσμα τοῦ βασιλέως τὴν εὐθύνην τῆς κοινῆς δυσπραγίας.

Ε. Α. ΡΟΜΗΣ.

Τὸ κοινὸν γινώσκει ὅτι ὁ κ. Κ. Παπαρηγόπουλος ἐκδίδει προσεχῶς ἐπιλογὴν τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους μετὰ ἀλφαθητικοῦ πίνακος τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν περιεχομένων εἰς τοὺς πέντε προηγουμένως δημοσιευθέντας τόμους τῆς ἱστορίας ταύτης. Ἐκ τοῦ νέου τούτου ἔργου ὁ συγγραφεὺς, κατὰ παράκλησιν ἡμῶν, ἐπέτρεψε νὰ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἑστίας ἡ εἰσαγωγή εἰς τὸ ἔβδομον κεφάλαιον τὸ ἐπιγραφόμενον:

ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ἐχεῖ δὲ ἡ εἰσαγωγή αὕτη ὡς ἑξῆς:

Πολλὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη ἐγένοντο δορυάλωτα, ἀλλ' οὐδαμοῦ αὐτῆς συνέβη ὅ,τι ἐν τῇ Ἀνατολῇ διὰ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως. Αἱ κυριώταται φυλαὶ αἱ ὑποκύψασαι ἐν τῇ 1Ε' ἑκατοστατηρίδι εἰς τὸν ὀσμανικὸν ζυγόν, ἦσαν οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ Σλαῦοι. Παρῆλθον ἕκτοτε τέσσαρες ἑκατοστατηρίδες καὶ μέχρι τῆς σήμερον Σλαῦοι καὶ Ἕλληνες σόζουσι τὴν ἰδίαν ἐθνότητα, ἐμιλοῦσι τὴν ἰδίαν γλῶσσαν, ἔχουσι τὴν ἰδίαν ἱστορίαν, τὰς ἰδίας πολιτικὰς ἐνεργείας καὶ τρέφουσιν ἀπαρμειωτον τὸν πόθον τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν. Ὅποια διαφορὰ πρὸς τὰ ἐν Γαλλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Ἰταλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ γινόμενα. Καὶ ἐκεῖ οἱ κάτοικοι κατεκτῆθησαν ἐπὶ τοῦ μέσου αἰῶνος, ὑπὸ ἑτεροφυλῶν καὶ ἑτερογλώσσων, ἀλλὰ προΐόντος τοῦ χρόνου συγχωνευθέντες μετ' αὐτῶν ἀπετέλεσαν ἔθνος ἐν μετ' αὐτῶν καὶ ἐλάλησαν τὴν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς γλῶσσαν. Τοιαύτη συγχώνευσις οὔτε ἐγένετο, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ μετὰ Χριστιανῶν καὶ Τούρκων. Δύο δὲ τινὰ κατέστησαν ἀκατόρθωτον τὴν προσοικειώσιν αὐτῶν, ἡ γλῶσσα καὶ τὸ θρησκεῦμα. Οἱ κατακτήσαντες τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας Φράγκοι, Γότθοι, Λομβαρδοὶ, Νορμαννοὶ ἐλάλουν μὲν ὡσαύτως γλῶσσας ἄλλας ἢ οἱ παρ' αὐτῶν χειρωθέντες λαοί, ἀλλ' ἐκεῖ αἱ γλῶσσαι τῶν ἐπιηλθόντων καὶ τῶν ἰθαγενῶν εἶχον ἀρχέγονον τινα καὶ ριζικὴν πρὸς ἀλλήλας οικειότητα, καθὼ ὑπαγόμενοι ἐκάτεροι εἰς τὴν αὐτὴν τῶν Ἰνδογερμανικῶν φυλῶν οἰκογένειαν. Ἐντεῦθεν ἠδυνήθησαν νὰ συνδυασθῶσι καὶ νὰ διασταυρωθῶσι, παράγοντες τρίτους γόνους. Ἡ δὲ τουρκικὴ γλῶσσα εἶναι παντελῶς ἀλλοτρία πρὸς τὰ Ἰνδοευρωπαϊκὰ ἰδιώματα τῶν προτέρων τῆς Ἀνατολῆς κατοίκων. Ἀνήκουσα εἰς ἴδιον τῆς Καυκασικῆς φυλῆς σύμπλεγμα ἔθνων, τῶν λεγομένων φινουουραλικῶν ἢ τουραλικῶν, οὐδεμίαν παρίστησιν ἀναλογίαν περὶ τε τὴν ὕλην καὶ τὸ εἶδος πρὸς τὰς Ἰνδοευρωπαϊκὰς ἰδιώματα τῶν προτέρων. Ἐνεκα πάσα μετὰ τῶν αὐτῶν συζυγία ἀντέβαιναν εἰς τοὺς θεμελιώδεις τῆς φύσεως τῶν γλωσσῶν νόμους. Ἀφ' ἐνός ἡ τουρκικὴ γλῶσσα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἑλ-

ληνικὴ καὶ ἡ σλαυικὴ ἀπέβλεπον πρὸς ἀλλήλας μετὰ ἀνυπερβλήτου ἀποστροφῆς καὶ ἀπέκρουον πάντα ἀμοιβαίον προσεγγισμὸν.

Ἐτι δὲ μάλλον, εἰ δυνατόν, ἀδιάλλακτα ἐγένοντο τὰ δύο θρησκευάματα, τὸ μωαμεθανικὸν καὶ τὸ χριστιανικόν. Γνωστὰ εἶναι αἱ ἀντίθετοι ἀρχαὶ τοῦ Κορανοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ Εὐαγγέλιον καθιέρου τὴν ἰσότητά τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, οἰαδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ καταγωγὴ αὐτῶν, οἰονδήποτε τὸ δόγμα. Τὸ δὲ Κοράνιον προέτρεπε τοὺς πιστοὺς πρὸς καταπολέμησιν τῶν μὴ ἀποδεχομένων τὸ δόγμα τοῦ Ἰσλαμισμού, παρεκτός ἐὰν ὑποκύψωσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐπιβληθέντων αὐτοῖς φόρων· ἤμοιβε τοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκείνον πίπτοντας ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἤμοιβε τοὺς ἐπιζῶντας, παραδίδον τὴν περιουσίαν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τῶν νενηκνήμενων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν νικητῶν. Πλὴν τούτων, ἐκάτερον τῶν δύο θρησκευμάτων παρήγαγεν ἀστικὴν κοινωνίαν ἀλλοιούμορφον. Γάμος, οἰκογένεια, κοινωνικαὶ σχέσεις, ἡμερολόγιον, ἡμέρα ἀναπαύσεως, τὰ πάντα εἰς τὰς δύο ἐκείνας κοινωνίας κατ' ἀλλήλων ἀντετρατεύοντο, οὐδεμίαν ἐπιτρέποντα ἀμοιβαίαν παραχώρησιν ἐπιτηδείαν νὰ ἐπαγάγῃ τὸν συνδυασμὸν αὐτῶν. Ἴνα κατασταθῇ πρόδηλον ὅπως τ' ἀνάπαλιν διευκολύνεται ἡ μετὰ τὴν κατακτητῶν καὶ κατακτηθέντων συγχώνευσις ἅμα ἡ ἀστικὴ ἀμφοτέρων κοινωνία εἶναι ἡ αὕτη, πρέπει νὰ ὑπομνήσωμεν τί συνέβη ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ἡ διαμαρτυρομένη Ἀγγλία ἐπιβόλοισα ἄλλοτε τὸν ζυγὸν αὐτῆς εἰς τὴν καθολικὴν Ἰρλανδίαν, ἐψήφισε καὶ ἐξέτελεσε φοβερωτάτους ποινικοὺς νόμους κατὰ τῶν ἀντιδοξούντων, θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν. Ἄλλ' οἱ μὲν θρησκευτικοὶ νόμοι ἔπεσον πρᾶξίμωτα εἰς ἀχρησίαν, μόναι δὲ ἐξηκολούθησαν ἐπὶ χρόνον μακρὸν ἀκριβῶς ἐκτελούμεναι αἱ διατάξεις ὅσαι ἠσφάλιζον εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους τὸ πρόνομιον τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Τελευταῖον ὁμως κατέπεσον βαθμηδὸν καὶ οὗτοι οἱ φραγμοί, τῷ δὲ 1829 ἐπετρέπη εἰς τοὺς καθολικοὺς πλήρης καὶ ὁλοκληρῆς ἰσοπολιτεία. Διὰ τοῦτο καταρθώθη ἐν Ἰρλανδίᾳ, οὐχὶ δὲ ἐν Τουρκίᾳ· διότι ἐν Ἰρλανδίᾳ μὲν κατακτεταὶ καὶ κατακτηθέντες εἶχον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀστικὴν κοινωνίαν, ἐν Τουρκίᾳ δὲ ὅπως ἑτεροειδῆ. Εἶχον δ' ἐν Ἰρλανδίᾳ τὴν αὐτὴν ἀστικὴν κοινωνίαν, διότι ἐκεῖ δὲν προέκειτο κυρίως εἰπεῖν περὶ δύο θρησκευμάτων ἐχόντων ἀντιθέτους ἠθικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀρχάς, ἀλλὰ μόνον περὶ διαφωτιστικῆς ἀπείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπενεργήσωσιν εἰς τὸν πρακτικὸν βίον. Ὅπόσον δὲ ἡ ταυτότης τῆς ἀστικῆς κοινωνίας ἦτο ἐπιτηδεῖα εἰς τὸ νὰ ἐπαγαγάγῃ ἐπὶ τέλους τὴν ἰσοπολιτείαν, καταφαίνεται ἐκ τῶν διαφόρων περιπετειῶν τῆς μετὰ τὴν κατακτητῶν καὶ κατακτηθέντων σχέσεως. Οἱ

καθολικοί τῆς Ἰρλανδίας οὐδέποτε ἀπειγυμνώθησαν στοιχειωδῶν τινων πολιτικῶν δικαίων ἢ μετοχή εἰς τὰ δημοτικὰ δικαστήρια, ἢ ἐλευθερία τοῦ τύπου, τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι, ἢ αὐθῆνη τῶν δημοσίων λειτουργῶν, ἢ ἀτομικὴ ἀσφάλεια, ἦταν ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας ἀείποτε εἶχεν ὁ ἔσχατος τῶν καθολικῶν, ὅπως καὶ ὁ ἰσχυρότατος διαμαρτυρούμενος. Εἶναι περιττὸν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι οὐδέποτε οὐδεμίαν τῶν ἐγγυήσεων τούτων, οὐδὲ αὐτὴν τὴν στοιχειωδέστατην πασῶν, τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν, κητύχησαν νὰ λάβωσιν οἱ ἐν Τουρκίᾳ Χριστιανοί, καὶ τοι τεσσαράκοντα παρήλθον ἐτη ἀπ' ἧς τοσαῦται περὶ τούτου ἐδόθησαν ὑποσχέσεις ὑπὸ τῆς Υ. Πύλης εἰς τε τοὺς ὑπηκόους ἐκείνους καὶ εἰς σύμπασαν τὴν Εὐρώπην. "Ὅσοι ἠμπόρουν μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας νὰ κατατροπώσωσι τοὺς Τούρκους, ὅπως οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Σέρβοι, ἐκείνοι ἀνέκτησαν τὴν ιδιότητα τοῦ ἀνθρώπου" πάντες δὲ οἱ ἄλλοι Χριστιανοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ λογιζῶνται ὡς κτήνη ὑπὸ τῶν κατακτητῶν. "Ὅπόσον διάφορος ἦτο ἡ ἐποψὶς ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ διαμαρτυρούμενοι ἐθεώρουν τοὺς καθολικοὺς ἐν Ἰρλανδίᾳ πολὺ πρὶν νομοθετηθῆ ἡ ἰσσοπολιτεία! Τῷ 1778 ἐν κοινῇ συνελεύσει τῶν πλουσιωτέρων καὶ ἰσχυροτέρων τῆς χώρας ἐκείνης διαμαρτυρομένων, ἐψηφίσθησαν τάδε: "Ὁ: ἄνθρωποι, ὡς Ἰρλανδοί, ὡς Χριστιανοὶ καὶ ὡς διαμαρτυρούμενοι, ἀγαλλόμεθα βλέποντες μετριαζόμενους τοὺς ἐν ἰσχύϊ ποινικοῦς κατὰ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν καθολικῶν νόμους, καὶ προσδοκῶμεν ὅτι τὸ Κοινοβούλιον θέλει ἐπιψηφίσει τὰ βέλτιστα ὑπὲρ τῆς ἐνότητος καὶ τῆς εὐημερίας τῆς Ἰρλανδίας." Ἐννοεῖται ὅτι τοιοῦτό τι οὐδέποτε ἠκούσθη ἐν Τουρκίᾳ. Ἐνὶ λόγῳ ἐν Ἰρλανδίᾳ διαμαρτυρούμενοι καὶ καθολικοὶ ἐλάλουν τὴν αὐτὴν γλώσσαν καὶ ἀπετέλουν τὴν αὐτὴν κοινωνίαν· τούτου ἕνεκα προσήγγισαν ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀπετέλεσαν ἐπὶ τέλους ἔθνος ἓν. Ἐν Τουρκίᾳ τ' ἀνάπαλιν μωαμεθανοὶ καὶ Χριστιανοὶ ἐλάλησαν ἐκότεροι ἀείποτε ἰδίαν γλώσσαν καὶ ἀπῆρτισαν ἐκότεροι ἀείποτε ἰδίαν κοινωνίαν. Τούτου δ' ἕνεκα ἀδύνατον ἀπέβη νὰ προσεγγίσωσι πρὸς ἀλλήλους καὶ ν' ἀποτελέσωσιν ἔθνος ἓν. Καὶ ἐκ τούτου καθίσταται ἐνταῦθ' ἀπρόδηλον ὁπόσον μάταιαι εἶναι αἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας τρέφει ἔτι ἡ ἐσπερία Εὐρώπη, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτραπῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων πραγματικὴ εἰς τοὺς Χριστιανούς ἰσσοπολιτεία. Δὲν ὑπάρχει ὑπόσχεσις, δὲ ὑπάρχει θέλησις τοῦ Σουλτάνου ἰκανὴ νὰ κατισχύσῃ τῶν δοξασίων καὶ τῶν ἐξῆων ὅσας ἐμποιοῦσιν εἰς τὸν μουσουλμανικὸν λαὸν τὸ θρησκευτικὸν αὐτοῦ καὶ ἡ μακραίων κυριαρχία.

Ὁ μόνος δυνατὸς διαλλαγῆς τρόπος ἦτο ἡ ὀλοσχερῆς ἀπορρόφησις τῶν κατακτηθέντων ὑπὸ τῶν κατακτητῶν· καὶ τῶντι οἱ Τούρκοι ἠγωνίσθησαν καὶ ἐπέτυχον νὰ προσελκύσωσιν οὐκ ὀ-

λίγους Χριστιανούς εἴτε διὰ τῆς βίας εἴτε διὰ τῶν προνομίων, ἅτινα αὐτοδικαίως ἐνέμετο πρὸς ἀπαρτῆς τοῦ Ἰσλάμ. Εἰς τοῦτο προέτρεπεν αὐτοῦ οὐ μόνον ὁ θρησκευτικὸς ζῆλος, ἀλλὰ καὶ ἑτέρα τις ἀνάγκη. Οἱ Τούρκοι οἱ ἐν τῇ ἸΒ' ἑκατονταετηρίδι κατακτηθέντες τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἰδρύσαντες τὸ ἐν Εὐρώπῃ τουρκικὸν κράτος, ἦσαν οἱ Ὁσμανίδαι ἰδίως λεγόμενοι Τούρκοι, ἦσαν εὐαριθμότατοι, ὅτε τὸ πρῶτον περὶ τὰ μέσα τῆς ἸΓ' ἑκατονταετηρίδος καταστάθησαν ἐν Βιθυνίᾳ. Οἱ δὲ Σελτσουκίδαι, οἵτινες εἶχον πρὸ αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἸΒ' ἑκατονταετηρίδος, καταλάθει μὲγα τῆς μικρᾶς Ἀσίας μέρος, καὶ ἐπιβίβησαν οὕτως ἢ ἄλλως τὸ θρησκευτικὸν αὐτῶν εἰς οὐκ ὀλίγους τῶν ἰθαγενῶν, ἀπέβησαν μετ' οὐ πολὺ πολέμιοι τῶν Ὁσμανιδῶν. Οἱ τελευταῖοι λοιπὸν οὗτοι, ἠναγκασμένοι νὰ μάχωνται οὐ μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὁμοδόξους, ἔδει νὰ πολλαπλασιάσωσι τὸν στρατὸν αὐτῶν, ἕλθον δὲ τρόπον ταχέως αὐτοῦ αὐξήσεως δὲν εἶχον εἰμὴ τὸν ἐξισλαμισμὸν τῶν Χριστιανῶν, εἰς δὲ τούτου ἕνεκα ἐπεδόθησαν μετὰ πολλῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐπιτηδεύσεως. Καὶ ἐν τῷ σύστημα τούτῳ ἐπεδιώκετο ὀλοσχερέστερον, ἴσως ἡδύνατο νὰ εὐδοκίμησῃ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἀκμῇ καὶ ὄρμῃ, καὶ νὰ ἀπαρτισθῆ οὕτως ἔθνος ἓν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, τὸ Τουρκικὸν ἔθνος, ἀφανιζομένου ἐξ αὐτῆς παντὸς ἔθνος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀλλὰ πολλοὶ ἕτεροι λόγοι ἀπέτρεψαν τὸ δλεῖριον τοῦτο ἀποτέλεσμα. Οἱ Τούρκοι ἦσαν τότε ἔθνος ἰδίως μὲν πρὸς πόλεμον ὀργανωμένον, ἐν εἰρήνῃ δὲ μὴδὲν ἄλλο ἐπαγγελλόμενον εἰμὴ τὴν ἀεργον καὶ ἄνετον ἀπόλαυσιν τῶν διὰ τοῦ πολέμου κτηθέντων ἀγαθῶν. Εἶχον λοιπὸν ἀναπόδραστον ἀνάγκην ὑπηκόων ἐργαζομένων καὶ φορολογουμένων· τοιοῦτοι δὲ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦναι εἰμὴ οἱ Χριστιανοί. Πλὴν τούτου οἱ Ὁσμανίδαι ἐπέσβευσαν, ὅτι ἡ μουσουλμανικὴ θρησκοληψία εἶναι ἰσχυροτάτη, μάλιστα παρὰ τοῖς νεοφύτοις, ἐξασθενήσα βαθμῶδον παρὰ τοῖς ἀπογόνους αὐτῶν. "Ὅθεν ὁ περιοδικός, οὐχὶ δὲ ἀθρόος, ἐξισλαμισμὸς τῶν Χριστιανῶν παρεῖχε πρὸς τοὺς ἄλλοις εἰς τοὺς μουσουλμάνους τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ὑποτρέφῃ ἀπαύστως τὴν κυριωτάτην ἐκείνῃν ἠθικὴν τῆς κοινωνίας αὐτῶν δύναμιν. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου ὠρίσθη ἔτι ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Οὐρχάν, ὅτι ὁ στρατὸς τῶν Γενιτσάρων δὲν θέλει συγκροτεῖται εἰμὴ ἐκ Χριστιανοπαίδων ἐξισλαμισθέντων καὶ ὅτι οὐδεὶς ἐκ γενετῆς μουσουλμάνος εἶναι δεκτὸς ἐν αὐτῷ. Πραδύτερον δὲ ὁ κατακτητὴς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεχμέτης Β', ἐπιτείνων ἔτι μάλλον τὴν ἐφραμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἔθετο ἐαυτῷ καὶ εἰς τοὺς διαδόχους κτεκληρονόμησε τὸν ἀπαράβατον κανόνα, ὅτι ἅπαντα τὰ ἀνώτατα τοῦ κράτους ἀξιώματα θέλουσι δίδονται κατὰ προτίμησιν εἰς Χριστιανούς προσωπικῶς ἀρνησιθρήσκους. Καὶ εἶναι

ἄξιον σημειώσεως ὅτι, ἐν ὅσῳ οἱ Γενιτσάροι καὶ οἱ ὕπατοι λειτουργοὶ, μεγάλοι βεζύροι, ἀρχιστράτηγοι, στρατηγοὶ καὶ ναύαρχοι, οὕτω πῶς ἐξελέγοντο, ἦται μέχρι τοῦ τέλους τῆς 12' ἑκατονταετηρίδος, τὸ Ὁσμανικὸν κράτος διετέλεσε προαγόμενον καὶ ἀκμάζον. Ἀπὸ δὲ ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων διὰ ποικίλας αἰτίας, αἷ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἐκθέσωμεν, κατέλαβον τὸ τε κράτιστον τοῦ στρατοῦ καὶ τὴν κυβερνήσιν ἄνδρες ἐκ γενετῆς μουσουλμάνοι ὄντες, ἡ Τουρκία ἤρρισε νὰ μαραινέται. Συνετέλεσαν βεβαίως εἰς τοῦτο καὶ ἄλλαι περιστάσεις· ἀλλ' ὅτι ἡ διὰ Χριστιανῶν προσωπικῶς ἀρνησιθρήσκων διεξαγωγὴ τῶν πραγμάτων καὶ στρατολογία ὑπῆρξεν εἰς τὴν κυριωτάτων λόγων τῆς προτέρας ἐπιδόσεως, εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον. Οἱ Τούρκοι λοιπὸν οὐδέποτε προέβησαν εἰς τὸν ἀθρόον τοῦ κατακτηθέντος ὑπηκόου ἐξισλαμισμὸν, προετίμησαν δὲ νὰ νέμονται τὸ φυτόριον τούτου, ὅπως οἱ ἐπιτηδεῖοι τῶν δασῶν κύριοι, οὐχὶ διὰ μίαν κόπτοντες αὐτὰ, ἀλλὰ διὰ κακανομιζμένων περιοδικῶν τομῶν ἐπιτρέποντες τὴν συντήρησιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐκ νέου ὑλοτομίαν.

Τοιοῦτοτρόπως οὔτε συγχώνευσις κατακτητῶν καὶ κατακτηθέντων ἐγένετο ἐν τῇ Ἀνατολῇ, οὔτε ὀλοσχερῆς τῶν τελευταίων ἀπὸ τῶν πρώτων ἀπορρόφησις. Ἀπὸ δὲ οἱ Χριστιανοὶ παρέμειναν οὕτω κεχωρισμένοι ἀπὸ τῶν μουσουλμάνων, ἀναγκαίως διετήρησαν τὰς γλώσσας αὐτῶν καὶ τὴν ἐθνότητα καὶ τὰς χώρας ὅσας ἀνέκαθεν κατείχον. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως συνετέλεσαν οἱ Τούρκοι εἰς τὸ νὰ καταστήσωσι τὸν χωρισμὸν τοῦτον πληρέστερον. Μηδεμίαν ἔχοντες ἔνοιαν τῶν καθηκόντων τοῦ κυβερνήτου, εἶναι περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐπιτοῦτε δικαιοσύνην ἐπεδυσίβησαν εἰς τοὺς Χριστιανούς, οὔτε ἀσφάλειαν ζωῆς καὶ περιουσίας, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον ἐπρονόησαν ποτὲ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ἄλλων κοινωφελῶν διατάξεων δι' ὧν εὐκολύνεται καὶ προάγεται ἡ γεωργία, ἡ βιομηχανία, ἡ ἐμπορία. Ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι οὐδ' ὅπωςδὴποτε ἠθέλησαν νὰ κυβερνήσωσι τοὺς Χριστιανούς· ἀφῆκαν δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν τύχην των ἐπὶ μόνῳ τῷ ἔρω τοῦ ὅτι θέλουσιν ἀπροφασίστως τελεῖ πάντας τοὺς ποικίλους, τοὺς αὐτογνώμονας, τοὺς καταθλιπτικὸς φόρους, ὅσοι ἀπαιτηθῶσι παρ' αὐτῶν· ὅτι θέλουσι προθύμως παρέχει τὸ πέμπτον τοῦλάχιστον τῶν παιδῶν αὐτῶν καὶ ἰδίως τοὺς καλλίστους καὶ εὐρωστοτάτους πρὸς ἐξισλαμισμὸν καὶ ἀδιάκοπον ἀπαρτισμὸν τῆς στρατίας τῶν Γενιτσάρων· ὅτι πρὸς ἐπὶ τοῦτοις θέλουσιν ἐν σιωπῇ ὑποκύπτει εἰς πᾶσαν βιοκοπὴν γίνῃ, ἥτις ἐπιβλήθη εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον ὑπὸ τῆς κεντρικῆς τοῦ Σουλτάνου κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἀγᾶ, τοῦ τελευταίου σπαχῆ καὶ παντὸς ἐνὶ λόγῳ ἀνθρώπου φέροντος καθόκι, καθὼς ἔγραφε τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1821 ὁ ναύαρχ-

χος Ἀλγὰν πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἰγουργεῖον τῆς Γαλλίας. Τοιαύτας δὲ ἐρίσαντες τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τοὺς κατακτηθέντας, ἐπέτρεψαν τὸ ἔργον τῆς διοικήσεως καὶ τῆς φορολογίας αὐτῶν εἰς ἔργοντας ὅς ἐξέλεγον αὐτοὶ οἱ Χριστιανοί, περιβάλλοντες μάλιστα τὸν ὕπατον τῆς ἐκκλησίας λειτουργῶν, τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην, διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ὑπερτάτου ἐνταῦθ' πολιτικοῦ τῶν Χριστιανῶν ἄρχοντος. Καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπέτειναν τὸν τοιοῦτον θρησκευτικὸν, ἐθνικὸν καὶ διοικητικὸν χωρισμὸν μεταξὺ τῶν δύο κοινωνιῶν, ὅστε οὐδέποτε ὑπέλαβον τοὺς Χριστιανούς ὡς μέλος ὄργανικὸν τοῦ ὀσμανικοῦ κράτους, ἀλλὰ μόνον ὡς προσάρτημα αὐτοῦ ὑπήκοον καὶ ὑπόφορον· δι' ὅπερ καὶ διεξῆγον διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἰγουργεῖου τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον, ἥτοι τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ πολιτικὸν ἡγεμόνα τοῦ ἔθνους τῶν Χριστιανῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ἅπαντες οὗτοι οἱ ἔρχοντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, πολιτικοὶ τε καὶ ἐκκλησιαστικοὶ, δι' οὐδεμιᾶς περιεβάλλοντο ἐγγυήσεως· καθήρουντο, ἐξορίζοντο, ἐδημιούντο καὶ ἐθανατοῦντο οὐ μόνον κατὰ τὸ δακοῦν τῷ Σουλτάνῳ, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρέξεις τοῦ τελευταίου τῶν τελευταίων Τούρκου. Καὶ ὅμως οἱ μὲν ἀπεριμμένοι ἐκείνοι Χριστιανοὶ ἐπολλαπλασιάζοντο, οἱ δὲ ἀγέρωχοι αὐτῶν δυνάσαι ἐλειπᾶνθρον· οἱ μὲν ἐπλούτουν, οἱ δὲ ἐπτώχευον· οἱ μὲν ἐξεπαιδεύοντο, οἱ δὲ ἀπέβησαν ὀσημέραι ἀμαθέστεροι, μέχρις οὐ μετὰ 350 ἐτῶν παρέλευσιν καὶ μυρίας ἐν τῷ μεταξὺ ἐνόπλους διαμαρτυρίας, αἴφνης ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐνεστῆσεως ἑκατονταετηρίδος, Σλαῦοι καὶ Ἑλληνας, ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁμοθυμότερον ἀγωνισθέντες καὶ πολλὰς τοὺς Τούρκους ἐκ παρατάξεως κατατροπώσαντες, ἠνάγκασαν μὲν τούτους εἰς ὑποχωρήσεις σπουδαίας, ἐξἠκολουθοῦσι δὲ ἐπιδιώκοντες τὴν ὀλοσχερῆ τῶν κρατῶν αὐτῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατάλυσιν. Ἡ ἐκθεσις τῶν περιπετειῶν δι' ἃν ἐπῆλθεν αὐτῇ ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰψίστου καὶ ἡ δικαία τιμωρία τῶν κακουργημάτων τῆς τουρκικῆς τυραννίας, ἀποτελεῖ βεβαίως ἐν τῶν περιεργωτάτων καὶ διδακτικωτάτων ἕνα κεφαλαίων τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλ' ἐνταῦθα θέλομεν περιορισθῆ εἰς μόνον τὰς τύχας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

ἈΦΕΛΗΣ ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

"Ὅτε ὁ Καποδίστριας, ἐν Ἑλλάδι εὐρισκόμενος, ἠρώτησέ ποτε περιφρονητικῶς, τί ἄρα ἐνόουν, σύνταγμα λέγοντες, ἀνθρώπος τις τοῦ λαοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ταχέαν ταύτην καὶ ἀσφαλῆ ἀπάντησιν: "Ἐννοοῦμεν καὶ ἀπαιτοῦμεν τὴν συμφωνίαν, ἥτις διδάσκει ἡμᾶς τὰ καθήκοντά μας πρὸς σέ, καὶ σὲ τὰ καθήκοντά σου πρὸς ἡμᾶς."

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * Εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἐπαναστάσεως εἶχαμε μεγάλην ὁμόνοιαν, καὶ ἔλοι ἐτρέχαμε σύμφωνοι· ὁ ἓνας ἐπήγαινε εἰς τὸν πόλεμον, ὁ ἀδελφός του ἔφερεν ξύλα, ἡ γυναῖκά του εἰς ὄμιον, τὸ παιδί του ἐκουβαλοῦσε ψωμί καὶ μπαρουτόβολο εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἄλλ' ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ πρώτη προθυμία δὲν ἐβίασταξαν πολὺ. Ἦρχισεν ἡ διχόνοια. Καὶ τοῦτο ἐγένετο, ἐπειδὴ δὲν εἶχαμε ἕναν ἀρχηγὸν καὶ μίαν κεφαλὴν. Ἄλλὰ ἓνας ἐμπαινεν Ἰσάκ, ἄλλος ἐξ ἄλλων, ἐσηκόνετο ὁ ἄλλος καὶ τὸν ἐβίβηκε, καὶ ἐκάθετο αὐτὸς ἄλλους τῶσους· καὶ ἔτσι ὁ ἓνας ἤθελε τοῦτο, καὶ ὁ ἄλλος τὸ ἄλλο. Ἴσως ἔλοι ἠθέλαμεν τὸ καλὸ, πλὴν καθένας κατὰ τὴν γνώμην του. Ὅταν προστάζουνα πολλοὶ, ποτὲ τὸ σπῆτι δὲν κτίζεται, οὔτε τελειόνοι. Ὁ ἓνας λέγει, ὅτι ἡ πόρτα πρέπει νὰ βλέπη εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, ὁ ἄλλος, εἰς τὸ ἀντικρινόν, καὶ ὁ ἄλλος εἰς τὸν βορέαν, σὺν νὰ ἦτο τὸ σπῆτι εἰς τὸν ἀραμπᾶ, καὶ νὰ γυρίζῃ καθὼς λέγει ὁ καθένας. (Γέρο-Κολοκοτρώνης.)

* * Ἡ ἐργασία εἶνε τὸ γενικὸν ἀντίδοτον τῆς ἀνησυχίας, τῆς λύπης, τῆς πλήξεως, καὶ τῶν ἄλλων ἀσθενειῶν εἰς ἃς ὑπόκειται ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ. Ἡ ἡδονὴ δύναται μὲν νὰ χρησιμεύσῃ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὡς περισπασμός, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς διαρκὴς ἀσχολία. Μετὰ πάσαν διασκέδασιν, πολλὰκις δὲ καὶ διαρκούσης αὐτῆς, αἰσθανόμεθα κενόν τι, τὸ ὁποῖον μόνον σπουδαία ἐνασχόλησις δύναται νὰ πληρώσῃ, βοηθοῦσα ἡμᾶς νὰ διανύσωμεν τὸ στάδιον ἡμῶν ἀνευ ἀηδίας. (Κα δ' Arcoville.)

* * Ὁφείλει νὰ ἐξετάσῃ τις τὸν ἑαυτὸν του πολὺν καιρὸν, πρὶν διανοηθῆν νὰ καταδικάσῃ τοὺς ἄλλους. (Μολιέρος.)

* * Δὲν ὑπάρχει ἀσθένεια χειροτέρα παρὰ τὸ νὰ μὴ εἶνέ τις εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν τύχην του.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῆς καταλληλοτέρας πρὸς ὕπνον θέσεως τοῦ σώματος.

Ἡ ἐν τῇ κλίνῃ πρὸς ὕπνον θέσις τοῦ σώματος ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἐξέως· καταλληλοτέρα δὲ εἶναι ἐκείνη ἣν ἕκαστος λαμβάνει ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ μετὰ τινὰς αὐτομάτους κινήσεις, σκοπὸν ἔχουσας νὰ παράσχῃσι τῷ σώματι ὅσον τὸ δυνατόν μείζονα ἐπιφάνειαν ἀναπαύσεως. Ἡ θέσις δὲ αὕτη ἐστὶν ἡ ὀριζοντία, οὐδεμίαν ἀπαιτοῦσα προσπάθειαν πρὸς τήρησιν τῆς ἰσορροπίας καὶ ἐπιτρέπουσα τῷ σώματι νὰ στηρίζεται διὰ πλειέτων σημείων ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἐφ' ἧς ἐκτείνεται. Οἱ ἔχοντες ἐπιπέδους τὰς ὠμοπλάτας καὶ μακρὰς τὰς κλείδας κατακλινοῦνται εὐχερέστερον ἐπὶ τῆς βῆχως, θέσιν τὴν

ὁποῖαν δὲν ὑποφέρου ἀνέτως οἱ ἔχοντες στρογγύλας τὰς ὠμοπλάτας καὶ βραχεῖας τὰς κλείδας. Ἡ συνηθέστερα ἐν τῇ κλίνῃ θέσις τοῦ σώματος ἐστὶν ἡ ἐφ' ἑνὸς τῶν πλαγίων κατάκλισις, συνηθέστερον τοῦ δεξιοῦ, μετὰ τῶν σκελῶν ἡμιεκομμένων καὶ πρὸς τὰ πρόσω φερομένων. Ἦρεται δὲ τὴν θέσιν ταύτην ὁ ἄνθρωπος ἐν ὄρα θέρους τε καὶ χειμῶνος, ὥστε δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι πράττει τοῦτο μιμούμενος τὰ ζῷα, ἔτινα συμμαζεύουσι τὰ μέλη αὐτῶν ἵνα μὴ διασπείρωσι τὴν θερμότητά των ἐπὶ μεγάλης ἐπιφανείας, ἀλλὰ μάλλον, διότι, καθὼς παρατηρεῖ ὁ Λεὺ, διὰ τῆς ἡμιεκομμένης ταύτης θέσεως χαλῶσιν ἅπαντες οἱ μῦς, καὶ οὕτως ἀναπαύονται εὐκόλως· ἐνῶ διὰ τῆς ἐντελοῦς ἐκτάσεως τοῦ σώματος, χαλῶσι μόνον οἱ πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἀρθρώσεως ἀντιστοιχοῦντες μῦς, τῶν λοιπῶν ἀπάντων ἐκτεινομένων ἐφ' ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον. Ἡ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ πλαγίου κατάκλισις διευκολύνει, κατὰ τινὰς φυσιολόγους, τὴν διόδον τῶν τροφῶν ἀπὸ τοῦ στομάχου εἰς τὴν δωδεκαδάκτυλον, καὶ ἐμποδίζει τὴν διὰ τοῦ ἥπατος πίεσιν τοῦ στομάχου· ἡ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ πλαγίου κατάκλισις δυσκολεύει τοὐναντίον τὰς κινήσεις τῆς καρδίας καὶ τὴν κυκλοφορίαν. Οἱ πληθωρικοὶ, οἱ προδιατεθειμένοι εἰς τὰς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον συμφορήσεις, δέον νὰ ἔχῃσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐν ὄρα ὑπνοῦ μάλλον ὑψωμένην τοῦ λοιποῦ σώματος, καὶ ἐπὶ σκληροῦ προσκεφαλαίου, ὡς δυσθερμάντου. Τὸ παράγγελμα τοῦτο ἐφαρμόζεται ἰδίως εἰς τὰ παιδιά καὶ τοὺς γέροντας, καὶ μάλιστα τοὺς τελευταίους, παρὰ τοῖς ὁποίοις αἱ παθητικαὶ συμφορήσεις ἐπέρχονται εἰς τὰ κεκλιμένα μέρη τοῦ σώματος μετὰ πολλῶν περισσοτέρων εὐκολίας ἢ εἰς οἰανδήποτε ἑτέραν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Μέσον τοῦ γράφειν ἐπὶ λινῶν ὑφασμάτων.

Ἀνάμιξον λεύκωμα ὡσὺ μὲ ἴσην ποσότητα ὕδατος καὶ κτύπησον καλῶς τὸ μίγμα τοῦτο ἀκολούθως πέρασον τὸ ὑγρὸν διὰ λεπτοῦ τινος ὑφάσματος καὶ βίψε καὶ ἀνάμιξε λεπτὴν κόνιν κινναβάρους (θειοῦχου ὑδραργύρου.) Διὰ τοῦ ὑγροῦ τούτου δύνασαι νὰ γράψῃς ἐπὶ τῶν λινῶν ὑφασμάτων. Ἄφοῦ δὲ ξηρανθῶσι τὰ γράμματα ἐν θέσει ἐπ' αὐτῶν θερμὸν τὸ σίδηρον διὰ τοῦ ὁποῖου σιδερόνουσι, τὰ γράμματα ἀποκαθίστανται ἀνεξίτηλα.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ. — Σελ. 600, στήλ. β', στίχ. 9^ο καὶ 10^ο διορθωτικόν «Καὶ ὅτε ὁ ὀνομαζόμενος Χουσίην Ἄγης ἠβήλησε ν' ἀρκάσῃ» ἀντὶ «Καὶ ποτε... θελήσας.» — Σελ. 600, στήλ. β', στίχ. 40^ο ἀντὶ «εὐρέων» διορθ. «εὐρεῶν.»

ΑΘΗΝΑΙ. — ΤΥΠΟΓΡ. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΙΑΣ, ΘΑΩΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 4.